

národní
úložiště
šedé
literatury

Výroční zpráva Národního ústavu pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků 2010

NÚV
2010

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-373833>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 23.02.2019

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

NÁRODNÍ ÚSTAV
ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ
výroční zpráva 2010

Národní ústav odborného vzdělávání
Výroční zpráva 2010

Obálka, grafická úprava a zlom: Jan Velický

Redigovala: Zoja Franklová

V roce 2011 vydal Národní ústav odborného vzdělávání,
Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10

Základní údaje	4
Slovo ředitele	5
Organizační schéma NÚOV	7
Management NÚOV	8
Hospodaření NÚOV v roce 2009 a 2010	10
Rozvoj lidských zdrojů NÚOV	13
Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.	14
KMENOVÁ ČINNOST NÁRODNÍHO ÚSTAVU ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	
Koncepce a strategie rozvoje odborného vzdělávání	17
Kurikulární reforma	18
Koordinace sféry vzdělávání a trhu práce	19
Centrum kariérového poradenství	20
Komunikace s veřejností	22
Ediční a informační činnost	24
Oddělení pro písemnou a elektronickou komunikaci – STÚ	26
Centrum fiktivních firem	28
ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE A EVROPSKÉ AKTIVITY	
Mezinárodní spolupráce	31
Předsednictví České republiky Radě EU	33
Zapojení do aktivit Evropské unie pro zlepšení mobility	34
Národní centrum Europass ČR	36
Aktivity v národní síti TTnet (Training of Trainers Network)	38
NÁRODNÍ PROJEKTY REALIZOVANÉ V NÚOV	
Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy	41
Nová závěrečná zkouška	42
Kurikulum S – Podpora plošného zavádění školních vzdělávacích programů v odborném vzdělávání	44
Cesta ke kvalitě	46
Projekt Koncept – Koncepce dalšího vzdělávání	48
UNIV 2 KRAJE – Proměna středních škol v centra celoživotního učení	49
Národní soustava kvalifikací 2	50
PŘÍLOHY	
Další projekty realizované v Národním ústavu odborného vzdělávání	55
Přehled tuzemských a zahraničních institucí, s nimiž NÚOV spolupracoval	58

Základní údaje

logo:

**národní
ústav
odborného
vzdělávání**

právní forma:	NÚOV je přímo řízenou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.
poslání:	Základním posláním Národního ústavu odborného vzdělávání je všestranně pomáhat rozvoji odborného vzdělávání. Rozhodujícím rámcem pro činnost ústavu je členství České republiky v Evropské unii a výchozími dokumenty jsou Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha) z roku 2000 a Strategie celoživotního učení v ČR schválená v roce 2007.
sídlo:	Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10
telefon:	274 022 111
fax:	274 863 380
e-mail:	nuov@nuov.cz
webové stránky:	www.nuov.cz
(DIČ)IČ:	(010-)00022179

Vážení a milí přátelé a kolegové!

Svou výroční zprávu předkládá Národní ústav odborného vzdělávání tentokrát až po dvou letech. Zprávu za rok 2009 jsme totiž hlavně z finančních důvodů vynechali. Proto se v této zprávě budeme trochu věnovat i roku 2009, i když akcent klademe na rok 2010. To byl rok, kdy ústav oslavil 60. výročí od svého založení, zároveň ale v tomto roce zřizovatel rozhodl o sloučení ústavu s Výzkumným ústavem pedagogickým a s Institutem pedagogicko-psychologického poradenství. Závěr roku jsme proto věnovali intenzivnímu přemýšlení o dalším směřování. Nakonec padlo rozhodnutí, že právním nástupcem sloučené instituce bude právě NÚOV a začali jsme proto promýšlet budoucí podobu ústavu tak, aby bylo zachováno všechno pozitivní, co ve zmíněných institucích existuje. Za rok se vám už přihlásíme pod novou značkou „Národní ústav pro vzdělávání“.

V roce 2009 se po dlouhém období příprav, váhání i nejistot rozběhlo několik velkých, tzv. individuálních projektů národních (Metodika II, Kurikulum S, Nová závěrečná zkouška (NZZ), Cesta ke kvalitě, Národní soustava kvalifikací 2 (NSK 2), Koncept, UNIV 2 KRAJE) v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Příjemcem finančních prostředků je MŠMT a NÚOV je partnerem, na jehož bedrech spočívá obsahové řešení projektů. V roce 2010 už všechny projekty běžely naplno a navíc ještě začal projekt VIP Kariéra II. Vzhledem k objemu finančních prostředků, které jsou na řešení těchto projektů určeny (celkem cca 1,3 mld.), máme unikátní možnost významně ovlivnit budoucí podobu odborného vzdělávání. Příkladem pozitivního ovlivnění, na který jsem hrdý, je projekt NZZ, který důsledně na základě spolupráce se školami i zaměstnavateli a na principu dobrovolnosti postupně uskutečňuje reformu, která má vliv na kvalitu i prestiž učňovských oborů. Ve školním roce 2009/10 uplatnilo jednotné zadání závěrečné zkoušky alespoň v jednom z oborů 80 % škol a zúčastnilo se skoro 70 % žáků. To vše s náklady, které jsou ve srovnání s řadou jiných reformních kroků nízké.

V první polovině roku 2009 předsedala Česká republika Radě EU, což znamenalo především velkou řadu jednání a také téměř mravenčí práci a velké diplomatické úsilí při přípravě několika oficiálních dokumentů. Na těchto aktivitách se ústav ve spolupráci s ministerstvem školství bezprostředně podílel a určitě nezanedbatelně přispěl k úspěšnému průběhu předsednictví.

Velmi významnou a zajímavou aktivitou byla v letech 2009 a 2010 účast v projektu OECD VET Review. Měli jsme unikátní možnost podívat se na fungování našeho odborného vzdělávání ve srovnání s dalšími 13 zeměmi. Výsledkem byla podnětná a inspirativní doporučení pro zlepšení (např. posílení role přípravy na pracovišti v programech počátečního odborného vzdělávání), která se pokusíme uvést do života.

V letech 2009 a 2010 ústav zpracoval (a MŠMT následně vydalo) 131 rámcových vzdělávacích programů (RVP), čímž byla ukončena jejich tvorba pro všechny kategorie oborů a zároveň také dokončena revize soustavy oborů. Ta nyní obsahuje celkem 275 středoškolských oborů vzdělání, z nichž je 83 učebních oborů kategorie H

a 85 maturitních oborů kategorie M. Završila se tak velmi podstatná část kurikulární reformy. Nebyla to práce jednoduchá, ale věřím, že přispěje k modernizaci výuky na odborných školách. Těžiště kurikulární reformy, tedy tvorba školních vzdělávacích programů a hlavně jejich realizace ve výuce, se nyní přesunulo tam, kde se o úspěšnosti reformy teprve definitivně rozhodne – na školy. Ústav se jim bude samozřejmě i nadále snažit v této nelehké úloze pomáhat jak metodicky, tak konzultacemi.

V průběhu roku 2010 započalo Koordinační centrum Evropského rámce kvalifikací (EQF), které pracuje jako součást ústavu, velmi důležitou, byť na první pohled možná nenápadnou činností. Totiž přiřazování úrovní kvalifikací v České republice k úrovním EQF. Výsledkem bude jasné vymezení úrovní našich kvalifikací a možnost porovnání s úrovněmi všech kvalifikací napříč Evropou.

Mohl bych ve stejném duchu pokračovat a pojednat postupně o řadě dalších aktivit ústavu. Není ale cílem tohoto úvodu převyprávět stručně celou výroční zprávu. Zmínil jsem se jen o několika aktivitách, které jsou svým významem či rozsahem naprosto zásadní, a na druhé straně o aktivitách, které jsou svým způsobem unikátní. O ostatních se dozvíte dále.

Zbývá poděkovat všem, kteří se na činnosti ústavu podíleli. Ať už jako jeho zaměstnanci či externí spolupracovníci. Bez nich by ústav nebyl tím, čím je. A věřím, že i nadále bude.

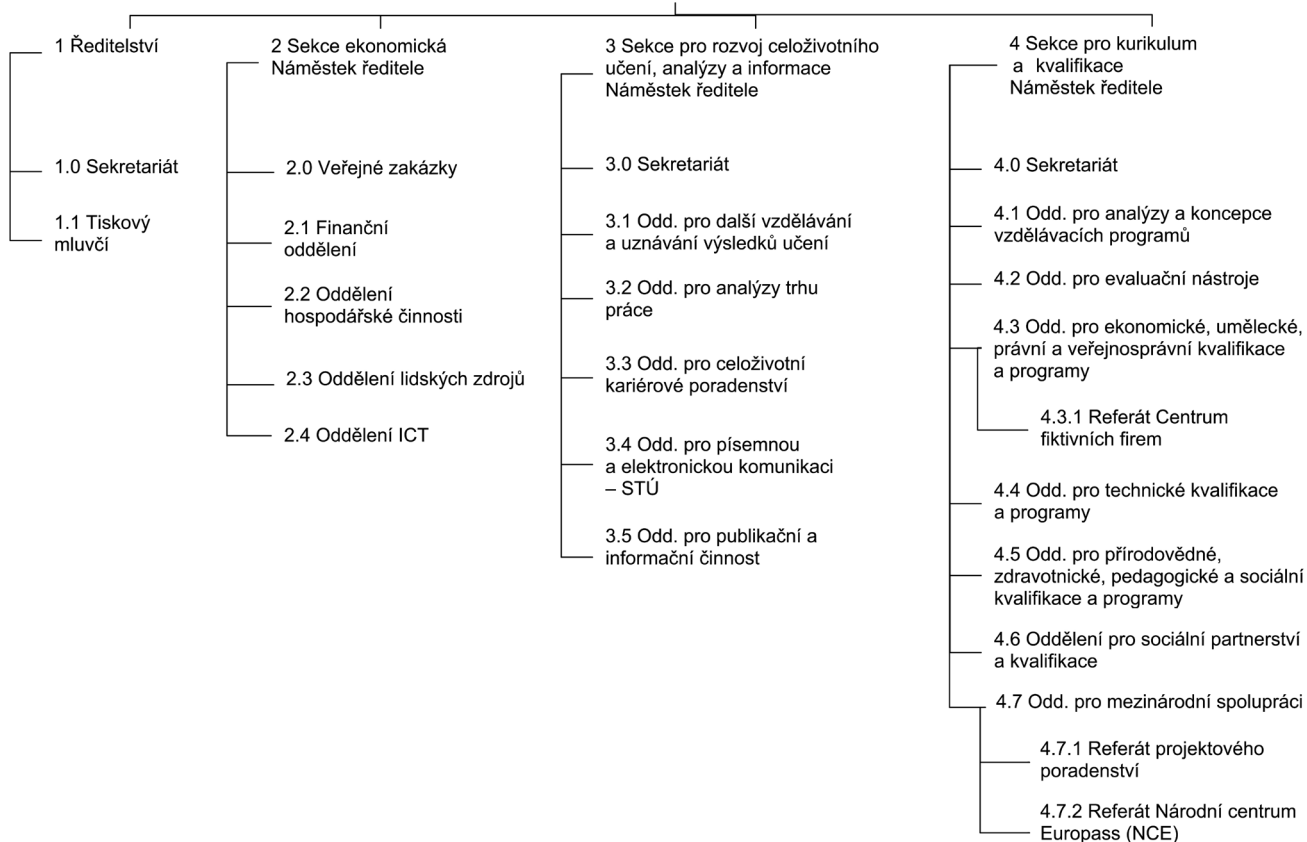
S přáním všeho dobrého

RNDr. Miroslav Procházka, CSc.

Organizační schéma NÚOV

Ředitel

Management NÚOV

Miroslav Procházka

Absolvent Matematicko-fyzikální fakulty UK, obor matematika se specializací na teorii pravděpodobnosti a matematickou statistiku. V roce 1986 se zúčastnil Mezinárodního postgraduálního kurzu UNESCO Hydrological Data for Water Resources Planning. Doktorát získal v roce 1979, v disertační práci (1991) se zabýval tématem Matematické modelování hydrologických řad.

Pracoval jako vědecký pracovník, vedoucí sekce informatiky a také jako člen vědecké rady Výzkumného ústavu vodohospodářského v Praze. V roce 1995 působil jako poradce I. náměstka ministra školství.

V Ústavu pro informace ve vzdělávání v Praze řídil od roku 1995 divizi analýz a informací a byl mimo jiné národním koordinátorem projektu OECD INES a hlavním koordinátorem grantového projektu ministerstva školství Uplatnění absolventů škol: analýza a výhled.

Ředitelem NÚOV je od roku 2001. Od poloviny roku 2004 zastupuje Českou republiku v Poradním výboru pro profesní přípravu Evropské komise a od poloviny roku 2007 zastupuje Českou republiku v Řídícím výboru CEDEFOP.

Jiří Janeček

Absolvoval Fakultu podnikohospodářskou Vysoké školy ekonomické v Praze, obor ekonomika dopravy a spojů.

Pracoval jako samostatný úvěřář Investiční a poštovní banky, a. s. Poté byl zaměstnán jako náměstek ředitele pro ekonomiku Fakultní Thomayerovy nemocnice. Absolvoval kurz Organization and Financing of Health Care Systems Certificate University of Pittsburgh. Jako vedoucí obchodního oddělení pracoval v Union bance, a. s. Od roku 1998 řídil jako ekonomický náměstek stavební divizi Automatizace železniční dopravy Praha, s. r. o.

Náměstkem ředitele NÚOV a vedoucím ekonomické sekce je od roku 2001.

Jitka Pohanková

Absolventka strojí fakulty ČVUT, obor technologie obrábění.

Pracovala krátce jako výzkumná pracovnice, od roku 1984 působila nejprve jako učitelka a později zástupkyně ředitele na Střední odborné škole v Praze 3.

Od roku 2004 pracovala v Ústavu pro informace ve vzdělávání, kde se jako ředitelka divize Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání podílela na přípravě nové maturitní zkoušky.

Náměstkyní ředitele NÚOV a vedoucí sekce pro kurikulum a kvalifikace je od října 2005.

Jako národní koordinátorka vedla v letech 2007–2009 realizaci projektu OECD VET Review: Learning for Jobs zaměřenou na přezkumy odborného vzdělávání ve vybraných zemích OECD. Od roku 2008 se aktivně podílí na zavádění evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení.

Od roku 2010 je členkou řídicího výboru pro podporu zajišťování kvality odborného vzdělávání evropské sítě EQAVET.

Helena Úlovcová

Absolvovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, postgraduální studium sociologie dokončila na téže fakultě.

V NÚOV je zaměstnána od roku 1993. Zabývá se především problematikou trhu práce, uplatnitelností absolventů škol a kariérovým poradenstvím.

Vedla např. grantové úkoly Kariérové poradenství v ČR a Přístup mladých lidí ke vzdělávání a jejich profesní uplatnění, podílela se na projektech PHARE orientovaných na uplatnění absolventů škol. V letech 2005–2008 byla hlavní manažerkou systémového projektu Vzdělávání – Informace – Poradenství: VIP Kariéra v NÚOV.

Náměstkyní ředitele NÚOV a vedoucí sekce pro koncepci odborného vzdělávání, analýzy a informace je od roku 2002. Od roku 2004 je členkou řídicího výboru ETF v Turíně.

Hospodaření NÚOV v roce 2009 a 2010

Výkaz zisku a ztráty

Hospodaření NÚOV v letech 2009 a 2010		2009					
Ukazatel	Kmenová činnost	Jiná činnost	Rezortní projekty	ESF projekty	Celkem	Kmenová činnost	
	1	2	3	4	5	6	
Spotřeba materiálů	1 051,17	170,30	609,74	68,54	1 899,74	189,61	
Spotřeba energie	1 018,58	0,00	42,21	47,45	1 108,24	793,95	
Prodané zboží	77,49	0,00	0,00	0,00	77,49	77,49	
Opravy a udržování	2 768,26	0,00	227,29	0,00	2 995,55	587,20	
Cestovné	336,73	0,00	907,40	566,45	1 810,58	204,93	
Náklady na reprezentaci	52,25	0,00	211,81	68,66	332,73	11,80	
Ostatní služby	3 845,13	594,30	2 908,06	2 553,96	9 901,45	3 224,60	
Mzdové náklady	23 937,45	456,72	6 542,69	26 245,35	57 182,21	21 252,00	
Zákonné sociální pojištění	7 983,48	64,69	1 552,19	7 855,92	17 456,26	7 148,84	
Zákonné sociální náklady	450,32	0,49	86,26	357,86	894,93	397,76	
Jiné sociální náklady	62,40	0,00	0,00	0,00	62,40	46,48	
Daň z nemovitostí	2,56	0,00	0,00	0,00	2,56	2,59	
Jiné daně a poplatky	3,01	0,00	0,00	0,00	3,01	6,00	
Jiné pokuty a penále	175,33	0,00	0,00	0,00	175,33	0,00	
Prodaný materiál	0,10	0,00	0,00	0,00	0,10	0,00	
Odpisy dlouhodobého majetku	1 471,08	0,00	105,30	0,00	1 576,38	2 139,91	
Ostatní náklady z činnosti	1 319,61	0,00	11,41	2,13	1 333,14	445,38	
TVorba a zúčtování opravných položek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kurzové ztráty	60,71	0,00	0,78	0,00	61,49	39,67	
NÁKLADY CELKEM	44 615,66	1 286,49	13 205,13	37 766,31	96 873,59	36 568,22	
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	0,00	1 224,69	0,00	0,00	1 224,69	0,00	
Výnosy z prodeje služeb	1 814,11	210,35	371,00	0,00	2 395,46	1 652,33	
Výnosy z pronájmu	734,57	0,00	0,00	0,00	734,57	614,05	
Výnosy z prodaného zboží	77,49	0,00	0,00	0,00	77,49	88,70	
Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	
Čerpání fondů	916,38	0,00	720,62	-99 061,71	-97 424,71	1 011,92	
Ostatní výnosy z činnosti	93,15	0,00	2 854,76	0,00	2 947,91	0,00	
Úroky	30,12	0,00	0,48	159,71	190,31	36,14	
Kurzové zisky	46,50	0,00	0,50	0,00	47,00	14,66	
Výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu	41 361,00	0,00	9 705,00	136 668,31	187 734,31	33 287,00	
VÝNOSY CELKEM	45 073,32	1 435,04	13 652,35	37 766,31	97 927,01	36 754,80	
Výsledek hospodaření před zdaněním	457,66	148,54	447,22	0,00	1 053,42	186,59	
Daň z příjmů	77,21	15,65	0,00	0,00	92,85	76,36	
Výsledek hospodaření po zdanění	380,45	132,90	447,22	0,00	960,57	110,23	

Pozn: K nárůstu celkových nákladů a výnosů v roce 2010 došlo v důsledku čerpání a použití rezervních fondů ESF projektů vytvořených v roce 2009.

2010				2009/2010 (%)				
Jiná činnost	Rezortní projekty	ESF projekty	Celkem	Kmenová činnost	Jiná činnost	Rezortní projekty	ESF projekty	Celkem
7	8	9	10	6/1	7/2	8/3	9/4	10/5
9,33	541,93	4 857,83	5 598,69	18%	5%	89%	7088%	295%
0,00	165,35	722,22	1 681,51	78%	0%	392%	1522%	152%
0,00	0,00	0,00	77,49	100%	0%	0%	0%	100%
0,00	337,38	0,00	924,58	21%	0%	148%	0%	31%
0,00	969,29	2 499,01	3 673,23	61%	0%	107%	441%	203%
0,00	256,56	818,73	1 087,09	23%	0%	121%	1 192%	327%
738,16	2 134,52	44 962,33	51 059,60	84%	124%	73%	1 760%	516%
518,26	6 471,06	95 221,54	123 462,86	89%	113%	99%	363%	216%
74,22	1 555,42	18 299,97	27 078,45	90%	115%	100%	233%	155%
1,23	78,57	800,48	1 278,05	88%	249%	91%	224%	143%
0,00	0,00	0,00	46,48	74%	0%	0%	0%	74%
0,00	0,00	0,00	2,59	101%	0%	0%	0%	101%
0,00	0,00	0,00	6,00	199%	0%	0%	0%	199%
0,00	0,00	0,00	0,00	0%	0%	0%	0%	0%
0,00	0,00	0,00	0,00	0%	0%	0%	0%	0%
0,00	184,28	0,00	2 324,19	145%	0%	175%	0%	147%
0,00	128,24	5,48	579,10	34%	0%	1 124%	257%	43%
0,36	0,00	0,00	0,36	0%	0%	0%	0%	0%
0,00	99,70	0,00	139,37	65%	0%	12 789%	0%	227%
1 341,55	12 922,29	168 187,58	219 019,64	82%	104%	98%	445%	226%
1 383,46	0,00	0,00	1 383,46	0%	113%	0%	0%	113%
214,29	382,10	0,00	2 248,72	91%	102%	103%	0%	94%
0,00	0,00	0,00	614,05	84%	0%	0%	0%	84%
0,00	0,00	0,00	88,70	114%	0%	0%	0%	114%
0,00	0,00	0,00	50,00	0%	0%	0%	0%	0%
0,00	-63,97	14 007,25	14 955,20	110%	0%	-9%	-14%	-15%
0,00	4 093,76	0,00	4 093,76	0%	0%	143%	0%	139%
0,00	0,08	449,91	486,13	120%	0%	17%	282%	255%
0,00	0,07	0,00	14,73	32%	0%	14%	0%	31%
0,00	8 727,00	153 730,43	195 744,43	80%	0%	90%	112%	104%
1 597,76	13 139,05	168 187,58	219 679,19	82%	111%	96%	445%	224%
256,20	216,76	0,00	659,55	41%	172%	48%	0%	63%
32,08	0,00	0,00	108,44	99%	205%	0%	0%	117%
224,12	216,76	0,00	551,11	29%	169%	48%	0%	57%

Základní údaje o hospodaření organizace

Ukazatel	2008	2009	2010
Počet zaměstnanců celkem	106,16	129,888	178,197
v hlavní činnosti	106,09	129,621	177,864
v jiné činnosti	0,07	0,267	0,333

Výnosy a náklady celkem (v tis. Kč)			
Výnosy celkem	114 350,67	97 927,03	219 679,00
Náklady celkem	113 530,39	96 966,48	219 128,00
Hospodářský výsledek	820,28	960,55	551,00

Hlavní činnost (v tis. Kč)			
Výnosy	110 768,60	96 491,99	218 081,00
Náklady	109 991,57	95 664,33	217 754,00
Hospodářský výsledek	777,03	827,66	327,00

Jiná činnost (v tis. Kč)			
Výnosy	3 582,07	1 435,04	1 598,00
Náklady	3 538,82	1 302,15	1 374,00
Hospodářský výsledek	43,25	132,89	224,00

Rozvoj lidských zdrojů NÚOV

K základním cílům personální politiky NÚOV patří udržení a získávání schopných zkušených i začínajících perspektivních zaměstnanců, snaha vhodně je motivovat a pečovat o jejich profesní i osobní růst. Strategie rozvoje lidských zdrojů vychází ze vzdělávacích potřeb organizace i jednotlivých zaměstnanců. NÚOV klade důraz na efektivní týmovou spolupráci a vytváří systém umožňující aktivní a kvalifikované zapojení všech zaměstnanců na principech učící se organizace. Snaží se též zajistit co nejlepší pracovní podmínky pro všechny zaměstnance a posilovat kolegiální pracovní atmosféru.

Plán rozvoje lidských zdrojů NÚOV pro rok 2010 byl sestaven na základě hodnocení zaměstnanců, v němž nadřazení pracovníci na základě rozhovoru s podřízeným navrhuji doporučení pro jeho další rozvoj a vzdělávání. Plán dále čerpal z informací získaných z vyhodnocení vzdělávacích akcí roku 2009 a z priorit vyplývajících z činnosti organizace.

Vzdělávání zaměstnanců v roce 2010

Jednou z významných oblastí rozvoje a vzdělávání zaměstnanců se v roce 2010 stala oblast manažerských dovedností, zejména řízení projektů a personální management. Vybraní zaměstnanci se zúčastnili kurzů zdokonalujících komunikační dovednosti, zejména dynamický projev a pravidla asertivní komunikace. Odborníci začlenění do projektů absolvovali seminář „Aktivity EU“, PR zaměstnanci kurz „Trénink PR strategie a nástroje jejího naplňování“.

Další oblastí rozvoje lidských zdrojů NÚOV je jazykové vzdělávání, které probíhá formou podnikových kurzů i účasti v kurzech externích. V neposlední řadě NÚOV průběžně zajišťuje odborná školení zaměřená na osvojení dovedností v oblasti ICT a dále se zaměstnanci účastnili i specializovaných seminářů souvisejících například se změnami v legislativě. Významnou součástí vzdělávacích aktivit byly v roce 2010 rovněž odborné informační semináře, které vedli pracovníci NÚOV.

Personální agenda NÚOV

V roce 2010 pracovalo v NÚOV 119 zaměstnanců, z toho 82 žen. V průběhu roku nastoupilo 8 nových zaměstnanců. Celkový věkový průměr zaměstnanců byl 43,21 let.

Struktura zaměstnanců NÚOV v roce 2010

Struktura podle typu pracovníků*

	pracovníků	žen
Vědecká hodnost	5	2
Vysokoškolské	73	50
Vyšší odborné	5	5
Maturitní	27	20
Střední odborné	5	3
Základní	4	2
celkem	119	82

Struktura zaměstnanců podle typu

	pracovníků	žen
Manažeri (vedoucí)	16	10
Odborní pracovníci (věda a výzkum)	66	42
Odborní pracovníci (finanční, mzdové, personální)	25	21
Servisní (asistentky, IT, THP, dělnické profese)	12	9
celkem	119	82

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.¹

Počet podaných žádostí o informace	0
Počet podaných odvolání proti rozhodnutí	0
Soudní rozsudky	0
Sankce za nedodržení zákona	0
Další informace	0

¹ zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Koncepce a strategie rozvoje odborného vzdělávání	17
Kurikulární reforma	18
Koordinace sféry vzdělávání a trhu práce	19
Centrum kariérového poradenství	20
Média o NÚOV	22
Přehled ediční činnosti	24
Oddělení pro písemnou a elektronickou komunikaci – STÚ	26
Centrum fiktivních firem	28

KMENOVÁ ČINNOST
NÁRODNÍHO ÚSTAVU
ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Koncepce a strategie rozvoje odborného vzdělávání

Koncepční a strategické záměry v oblasti odborného vzdělávání pro období let 2009 a 2010 a opatření k jejich dosažení byly formulovány zejména v Implementačním plánu Strategie celoživotního učení, Dlouhodobém záměru rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ČR a Akčním plánu podpory rozvoje odborného vzdělávání. Uvedené dokumenty v souladu se společnými evropskými iniciativami akcentují roli odborného vzdělávání při podpoře zaměstnatelnosti a konkurenceschopnosti na národní i evropské úrovni. Konkrétní rozpracování evropských principů znamená pro české odborné vzdělávání jasnou orientaci na prohloubení spolupráce škol a zaměstnavatelů a na podporu zajišťování kvality odborného vzdělávání.

V souvislosti s celosvětovým hospodářským poklesem v daném období byla diskutována otázka, zda lze konkrétními kroky v oblasti odborného vzdělávání zmírnit dopady ekonomické krize na životní úroveň společnosti. Národní ústav odborného vzdělávání reagoval na aktuální situaci zpracováním koncepčního materiálu Role odborného vzdělávání a příležitosti pro jeho rozvoj v období ekonomické krize – vliv těchto faktorů na vzdělávací politiku (materiál pro PV MŠMT č. j.: 15 167 – 2/NÚOV). Doporučení pro vzdělávací politiku a podporovaná řešení byla členěna do pěti oblastí:

- Ovlivňování kvality obsahu počátečního odborného vzdělávání – cesta k vyšší flexibilitě a širším možnostem uplatnění
- Podpora nabídky dalšího vzdělávání a stimulace účasti obyvatel ČR na dalším vzdělávání
- Uznávání různých vzdělávacích cest k získání kvalifikace
- Podpora spolupráce škol a zaměstnavatelů v počátečním i dalším odborném vzdělávání
- Rozvoj služeb celoživotního poradenství

Porovnáním cílů odborného vzdělávání v ČR s doporučeními zpracovanými na evropské úrovni bylo konstatováno, že rámec nastavený novým pojetím kurikula je dostatečně pružný a umožňuje realizaci navrhovaných opatření.

Výše uvedené skutečnosti se odrazily také při přípravě a aktualizaci základních koncepčních dokumentů NÚOV: Koncept činnosti NÚOV (aktualizováno 2010) a Vize a strategie NÚOV (aktualizováno 2009, 2010). Materiál Vize a strategie NÚOV je interním dokumentem ústavu, který byl poprvé zpracován v roce 2008. V návaznosti na základní koncepční dokumenty MŠMT popisuje role a oblasti zájmu NÚOV a také globální cíle v těchto oblastech v delším časovém horizontu (alespoň 5 let). Současně jsou vize rozpracovány do strategických cílů v daných oblastech v kratším časovém horizontu. Cíle jsou dále strukturovány do konkrétních aktivit či projektů, které jsou přímým východiskem pro přípravu plánu NÚOV na každý kalendářní rok.

Kurikulární reforma

V letech 2009–2010 pokračovala revize soustavy oborů vzdělání a tvorba rámcových vzdělávacích programů (RVP). V návaznosti na novelu školského zákona 49/2009 Sb. byla provedena revize stávajících oborů nástavbového studia pro absolventy tříletých oborů s výučním listem. Počet těchto oborů byl zredukován na 33 oproti 93 oborům v roce 2006. Zároveň byla ukončena i platnost oborů nástavbového studia, pro které byly vytvořeny RVP v období 2007–2008 jako součást čtyřletých oborů s maturitní zkouškou. V roce 2010 byla vydána nová soustava oborů vzdělání (nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání), která obsahuje celkem 275 oborů středního odborného vzdělávání.

V roce 2010 byla dokončena tvorba plánovaných RVP pro všechny kategorie oborů včetně konzervatoří. Byly připravovány v oborových skupinách, které pracují při NÚOV a ve kterých jsou zastoupeny jak školy, tak sociální partneři. Návrhy RVP byly zaslány všem příslušným odborným školám k vyjádření, jejich připomínky byly zváženy a podle charakteru zapracovány. Celkem bylo v posledních dvou etapách tvorby RVP (2009–2010) zpracováno a následně MŠMT vydáno 131 RVP.

Přehled vydaných RVP pro jednotlivé kategorie oborů vzdělání

Etapy tvorby RVP/Kategorie oborů vzdělání	H	M	LO	E	J	L5	P	Celkem
2007	30	28	4	-	-	-	-	62
2008	41	21	9	11	-	-	-	82
2009	10	31	14	19	5	3	-	82
2010	2	5	2	6	-	30	4	49
Celkem	83	85	29	36	5	33	4	275

H – 3leté obory vzdělání s výučním listem, M – 4leté obory vzdělání s maturitní zkouškou, LO – 4leté obory vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem, E – 2 a 3leté obory s výučním listem pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, J – obory poskytující střední vzdělání, L5 – obory nástavbového studia, P – vyšší odborné vzdělání v konzervatoři

V přímé návaznosti na tvorbu RVP ústav organizoval vzdělávací aktivity pro školy zaměřené na tvorbu a realizaci školních vzdělávacích programů (ŠVP) a sledoval postup jejich zavádění v praxi. Pracovníci poskytovali školám konzultace a posuzovali na požádání celé ŠVP, popřípadě prováděli školení celých školních týmů. Po schválení IPn Kurikulum S se těžiště těchto aktivit přesunulo na ustavená regionální konzultační centra. V roce 2010 kurikulární ústavy VÚP a NÚOV předložily MŠMT návrh modelu cyklických revizí a změn rámcových vzdělávacích programů, podle kterého by měly být RVP pravidelně hodnoceny a inovovány.

Koordinace sféry vzdělávání a trhu práce

Oddělení analýz trhu práce se dlouhodobě zabývá sledováním proměn vzdělanostní a oborové struktury žáků a studentů středních a vyšších odborných škol, situací absolventů po přechodu na trh práce a do terciárního vzdělávání. Jsou zjišťovány potřeby zaměstnavatelů, a to jak jejich přímým oslovením, tak také na základě zjišťovaných názorů pracovníků úřadů práce a personálních agentur. Některým oblastem je pozornost věnována každoročně, jiná šetření probíhají v odstupe několika (maximálně však pěti) let vzhledem k tomu, že daná problematika nepodléhá změnám tak rychle.

Každoročně je sledována struktura žáků nově přijímaných do oborů středního a vyššího odborného vzdělávání, díky čemuž jsou nyní k dispozici velmi kvalitní časové řady. Lze v nich sledovat proměny názorů žáků na atraktivitu určitých oborů vzdělání a také zvyšující se zájem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou. V uplynulém roce byla kromě toho sledována ještě vzdělanostní a oborová struktura žáků se zdravotním postižením. V posledním roce získala na důležitosti tematika nezaměstnanosti absolventů v důsledku ekonomické krize, která citelně znesnadnila čerstvým absolventům hledání práce. V reakci na tuto situaci byly kromě celoroční studie připraveny ještě dvě stručnější zprávy z dubnových a zářijových statistik počtu nezaměstnaných absolventů. Dostupnost kompletních údajů byla inspirací ke zcela mimořádnému vydání analýzy realizované vzdělávací nabídky středních škol – komparace roků 1998, 2003 a 2008. V roce 2010 byla také připravena studie o shodě dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání.

Oddělení rovněž zjišťuje názory žáků a studentů a posléze absolventů nejvýznamnějších skupin oborů vzdělání na uplatnitelnost v praxi a spokojenost s vystudovaným oborem. Analýzy vycházejí z longitudinálních šetření, kdy jsou oslovováni studenti krátce před dokončením studia, po absolvování a opětovně po uplynutí tří let od dokončení studia. Tyto analýzy ukazují proměny názorů absolventů v konfrontaci s realitou trhu práce, poskytují základ pro kvalifikované koncepční rozhodování a umožňují přizpůsobovat školní přípravu potřebám a nárokům trhu práce. V roce 2010 bylo šetření zaměřeno na studenty se zdravotním postižením. Předmětem zjišťování byly jejich studijní a pracovní záměry v posledním ročníku střední školy. V budoucnu plánujeme zjistit zkušenosti těchto respondentů s přechodem na trh práce.

Oddělení analýz trhu práce se velmi výrazně zapojuje i v kariérovém poradenství. Vydává CD-ROM s kompletní vzdělávací nabídkou středních a vyšších odborných škol na základě sběru dat ÚIV, jehož se účastní všechny střední a vyšší odborné školy v republice. CD-ROM Kam na školu – SŠ je zdarma rozeslán všem základním školám v ČR, CD-ROM Kam na školu – VOŠ všem středním školám s výukou maturitních oborů. Dále bylo v roce 2010 poskytováno poradenství po telefonu, případně prostřednictvím elektronické pošty, a to jak institucím a sociálním partnerům, tak veřejnosti. Vzhledem k zapojení NÚOV do mezinárodních aktivit byly informace poskytovány v českém i anglickém jazyce.

Centrum kariérového poradenství

Centrum kariérového poradenství (dále CKP) působilo v roce 2010 už desátým rokem. Bezplatně poskytuje individuální poradenství v oblasti vzdělávání, kariérového rozhodování a profesního rozvoje pro zájemce v jakékoli životní situaci, bez ohledu na jeho věk, dosažené vzdělání a sociální postavení.

V roce 2010 se podařilo rozšířit okruh poradenských služeb pro osoby ohrožené sociální exkluzí nebo již vyloučené. Zvolená forma „poradce za klientem“ se u této skupiny klientů osvědčila, protože mnoho z nich by z různých důvodů pomoc nevyhledalo. Poradenství bylo poskytnuto klientkám azylového domu a jejich dětem a také klientům občanského sdružení, které se zaměřuje na pomoc lidem v tísní a bez přístřeší.

Zájemci o poradenství v CKP mohou telefonovat, použít elektronickou i klasickou poštu nebo přijít ke konzultaci osobně. Zvláštní pozornost je věnována klientům se zdravotním znevýhodněním a starším lidem bez vzdělání. O poradenskou pomoc CKP požádalo v roce 2010 celkem 1 201 klientů z celé České republiky. Jsou mezi nimi žáci základních i středních škol, rodiče žáků, žáci i dospělí lidé se zdravotním postižením a jiným znevýhodněním, dospělí lidé motivovaní potřebou získat střední vzdělání a odbornou kvalifikaci i ve vyšším věku, zájemci o studium na vyšších odborných nebo vysokých školách. Mezi skupinou dospělých klientů byli lidé dlouhodobě nezaměstnaní, ženy na mateřské dovolené, lidé se zdravotním postižením a jednotlivci, kteří pracují v zahraničí nebo se z pracovního pobytu vrátili. Dospělí zájemci o vzdělávání se orientovali jak na další formální vzdělávání, tak na možnost získání kvalifikace v souladu se zákonem č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. S různými dotazy a žádostmi o konzultaci se po celý rok na CKP obraceli učitelé, výchovní a kariéroví poradci ze škol i jiných poradenských pracovišť a zástupci institucí (ministerstev, firem, agentur, asociací, státní správy).

V roce 2010 se pracovníci CKP zabývali lektorskou činností, např. v rámci projektu UNIV 2 KRAJE na 13 krajských seminářích pro metodiky celoživotního kariérového poradenství a učitele středních škol k tématu kariérové poradenství pro dospělé, koncem roku v dalším cyklu 13 seminářů na téma zkvalitňování celoživotního kariérového poradenství. Ve spolupráci s Institutem pedagogicko-psychologického poradenství pracovníci CKP lektorovali seminář pro učitele praktických základních škol s tématem nových vzdělávacích příležitostí žáků a dospělých se zdravotním postižením. Ve spolupráci s Národním institutem pro další vzdělávání CKP participovalo na tvorbě vzdělávacího programu o vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním a pracovníci se lektorsky účastnili semináře pro výchovné poradce základních škol. V rámci projektu Kurikulum S byl zpracován příspěvek do publikace „Metodika zpracování školních vzdělávacích programů“ s metodickými postupy pro aplikaci průřezového tématu Člověk a svět práce pro výuku na středních školách.

CKP si vyměňuje zkušenosti a dlouhodobě spolupracuje s řadou výchovných poradců ze škol, s pracovníky informačních a poradenských středisek při úřadech práce, s Národním informačním centrem pro mládež a Zákaznickým centrem ÚIV. Médii byly poskytovány informace na aktuální témata, pracovníci CKP připravovali také odborné články, prezentace na webových stránkách NÚOV a vytvářeli informační základ v systému ISA. CKP rovněž vyřizovalo žádosti pracovníků NÚOV a jiných institucí o přehledy škol a oborů vzdělání a o speciální databázové výběry podle různých kritérií.

Nejčastější problémy klientů

Široké spektrum dotazů klientů CKP lze shrnout do následujících tematických okruhů:

- volba studia žáků základních škol (studijní orientace a podpora při rozhodování, legislativní náležitosti přijímacího řízení, procesní postupy při nepřijetí ke studiu, přihlášky do dalšího kola přijímacího řízení aj.),
- problémy během studia na střední škole (studijní a výchovné problémy žáků, ztráta zájmu o obor, možnosti přestupu na jinou školu nebo změna oboru, hrozící nebo již existující předčasné ukončení studia, neúspěšnost vykonání maturitní nebo závěrečné zkoušky),
- možnosti doplnění vzdělání, dokončení dřívějšího neúspěšného studia, získání nové kvalifikace, studium při zaměstnání, dosažení vyšší úrovně vzdělání,
- získání maturitní úrovně vzdělání po vyučení,
- zájem o vyšší odborné vzdělávání,
- žádosti pracovníků NÚOV a jiných institucí o přehledy škol a oborů vzdělání a o speciální databázové výběry podle různých kritérií,
- ověřování a uznávání dílčích a úplných kvalifikací – konkrétní možnosti získání certifikátů, požadavky,
- dotazy k jiné problematice – otázky k systému kariérového poradenství, identifikace oboru vzdělání podle JKOV, vyjádření k odborné způsobilosti k provozování určité pracovní činnosti, složení jednotlivé maturitní zkoušky aj.,
- dotazy k tématům mimo oblast školství,
- konzultace k různým otázkám v oblasti vzdělávání, o které žádali odborníci ze škol a poradenských pracovišť, různých institucí, ale i individuální zájemci.

Komunikace s veřejností

V roce 2010 slavil NÚOV 60 let své existence. Zainteresovanou veřejnost o tom informoval při různých akcích, prostřednictvím grafické úpravy publikací a letáku ústavu a v bulletinu Odborné vzdělávání. Z toho důvodu byla ve spolupráci s Pedagogickým muzeem J. A. Komenského také připravena výstava, která prezentovala historii odborného školství souběžně s vývojem ústavu. Výstava byla instalována v prostorách MŠMT od června do září 2010 a poté byla přesunuta do vstupních prostor NÚOV.

Publicita v médiích

O Národním ústavu odborného vzdělávání, jeho činnosti i projektech bylo v r. 2010 publikováno celkem 621 zpráv. Z celostátních médií byl největší počet článků v Mladé frontě Dnes (52) a v Lidových novinách (40). Velmi významnou roli v publikování informací o NÚOV hrála regionální média: v českých regionálních médiích vyšlo celkem 109 článků a v moravských 75. Velkou roli měla také spolupráce s Deníkem, kde na základě podkladů od pracovníků NÚOV vycházely po dobu 8 měsíců každý týden články věnované jednotlivým maturitním oborům. Tyto články byly publikovány průměrně v polovině sítě regionálních deníků, která čítá 75 titulů (ve statistice zachyceno jen jednou).

Celostátní rozhlas informoval o činnosti NÚOV ve 23 monitorovaných relacích (další byly v relacích, které nejsou monitoringem podchyceny). Česká televize vysílala o činnosti NÚOV 15 příspěvků. Kromě toho se v 1. polovině roku úspěšně věnovala učebním oborům v pořadu Devatero řemesel, pro který NÚOV vytvářel informační zázemí a webové stránky. Tyto stránky obsahovaly po celý půlrok informace o jednotlivých učebních oborech, které připravovali pracovníci ústavu. Kromě toho nabízely také novinky z odborného vzdělávání, například o nových závěrečných zkouškách. Významně se na publicitě ústavu podílela tištěná i elektronická média z oblasti školství – např. Učitelské noviny (32 článků) a Česká škola (30).

Média se nejvíc zajímala o uplatnění absolventů na trhu práce, statistiky škol a oborů vzdělání a poradenství v oblasti přechodu žáků na střední školy (celkem 107 zpráv). Zájem o otázky přijímacího řízení ovšem oproti minulým rokům poněkud opadl, což souvisí s demografickým vývojem. Z projektů bylo nejvíc článků publikováno o UNIV 2 KRAJE (85), následuje VIP Kariéra II (69), NSK (56) a NZZ (54). V souvislosti se slučováním přímo řízených organizací se zvýšil počet zmínek o NÚOV jako takovém (27). Média se často zajímala také o Europass (45 článků) či fiktivní firmy (53), stranou ale nezůstala ani taková témata, jako jsou STÚ a další projekty.

Tiskové zprávy

V roce 2010 vydal NÚOV 15 tiskových zpráv o různých oblastech své činnosti a významných projektech:

26. února 2010

Nová příručka učí žáky, jak se vyhnout dluhové pasti (finanční gramotnost)

19. března 2010

Fiktivní firmy se představí na mezinárodním veletrhu

31. března 2010

Konzultační centra nabízejí odborným školám v krajích služby na míru (Kurikulum S)

12. dubna 2010

Odborníci OECD hodnotili odborné školství v České republice: našli silné stránky i problémy

4. května 2010

Většina škol bude letos provádět závěrečné zkoušky podle jednotného zadání (Nová závěrečná zkouška)

10. května 2010

V Libereckém kraji vzniklo konzultační centrum pro odborné školy (Kurikulum S)

10. května 2011

Vzniklo konzultační centrum pro odborné školy v Ústeckém kraji (Kurikulum S)

9. června 2010

Žáci učebních oborů právě skládají závěrečné zkoušky (Nová závěrečná zkouška)

29. června 2010

Kromě závěrečného vysvědčení rozdávají střední školy svým žákům i Europass

21. října 2010

Situace absolventů škol na trhu práce se zhoršuje (nezaměstnanost)

26. října 2010

Za rok pomohla konzultační centra dvěma tisícům učitelů odborných škol (Kurikulum S)

10. listopadu 2010

Nové konzultační centrum ve Zlínském kraji (Kurikulum S)

11. listopadu 2010

Školy dostaly novou pomůcku, která usnadní práci výchovných poradců a zároveň pomůže žákům (VIP Kariéra 2)

23. listopadu 2010

Europass už pět let pomáhá zájemcům o práci nebo studium v celé Evropě

8. prosince 2010

Konference: Nová závěrečná zkouška pomáhá vrátit prestiž učebním oborům (Nová závěrečná zkouška)

Ediční a informační činnost

Periodika

Odborné vzdělávání

Od roku 2009 přestal NÚOV vydávat periodikum TAMR, které bylo určeno technickým středním školám. Jeho funkci nahradil informační bulletin Odborné vzdělávání, který v průběhu roku 2010 získal modernější grafickou podobu a jeho obsah zachycuje nejenom činnost ústavu, ale také dění v oblasti odborného školství obecně, situaci ve školách i v jednotlivých krajích a ve zkrácené podobě přináší také nejzajímavější témata ze zahraničí, o nichž informoval Zpravodaj – Odborné vzdělávání v zahraničí. Bulletin OV vychází od roku 2010 4x ročně v rozsahu 12 stran a je distribuován na všechny střední odborné školy a na instituce působící v oblasti školství a trhu práce.

Rozhledy

Časopis je určený studentům a učitelům středních škol, na nichž se vyučují předměty písemná a elektronická komunikace, technika administrativy, obchodní korespondence a těsnopis. Rozhledy vycházejí 10x ročně a mají dvě tematické přílohy.

Zpravodaj – Odborné vzdělávání v zahraničí

Tento měsíčník přinášející překlady aktuálních článků a studií ze zahraničního odborného tisku přestal během roku 2010 vycházet v tištěné podobě (z finančních důvodů) a zájemci ho dostávají elektronicky.

Publikace vydané v roce 2010

Burdová, Jena a Chamoutová, Daniela. **Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním–2010**. 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 68 s.

Činnost oborových skupin. 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 39 s.

Finanční gramotnost. Analýza zapracování finanční gramotnosti do ŠVP středních odborných škol. Zprac. kolektiv autorů. 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 31 s. ISBN 978-80-87063-32-3

Jezberová, Romana a kol. **Metodika tvorby jednotného zadání školní rok 2010/2011 – obory vzdělání kategorie E**. 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 40 s. Publikace byla připravena v rámci národního projektu Nová závěrečná zkouška.

Jezberová, Romana a kol. **Metodika tvorby jednotného zadání školní rok 2010/2011 – obory vzdělání kategorie H**. 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 48 s. Publikace byla připravena v rámci národního projektu Nová závěrečná zkouška.

Kuczera, Malgorzata. **Učení pro praxi** : přezkumy odborného vzdělávání a přípravy prováděné OECD : Česká republika. 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 71 s. Název originálu: Learning for jobs – OECD : Reviews of Vocational Education and Training: Czech Republic

Lépe poznáváme ECVET : otázky a odpovědi. 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 55 s.

Metodika naplňování Národní soustavy kvalifikací. Zpracováno v projektu NSK 2. 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 62 s.

Organizační řád Národního ústavu odborného vzdělávání. Praha : NÚOV, 2010. 33 s.

Regionální konzultační centra – rok pomoci odborným školám k moderní výuce. 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 35 s. ISBN 978-80-87063-30-9

Skácelová, Pavla – Vojtěch, Jiří. **Analýza realizované vzdělávací nabídky středních škol ve školních rocích 1998/99, 2003/04 a 2008/09.** 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 48 s.

Trhlíková, Jana. **Studijní a pracovní záměry absolventů středních škol se zdravotním postižením : dotazníkové šetření žáků se zdravotním postižením v posledním ročníku střední školy.** 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 46 s.

Trhlíková, Jana – Vojtěch, Jiří. **Žáci a studenti se zdravotním postižením ve středním a vyšším odborném vzdělávání – vzdělanostní a oborová struktura : 2009/10.** 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 40 s.

Úlovcová, Helena. **Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2009.** 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 87 s. ISBN 978-80-87063-28-6

Vojtěch, Jiří - Chamoutová, Daniela. **Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků a studentů ve středním a vyšším odborném vzdělávání v ČR a v krajích ČR a postavení mladých lidí na trhu práce ve srovnání se stavem v Evropské unii : 2009/10.** 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 47 s.

Vyhodnocení připomínek škol k jednotným zadáním ve školním roce 2009/2010. 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 42 s.

Vzdělávání tvůrců jednotných zadání pro obory vzdělání kategorie E. Podklady. 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 70 s. – Vydáno v rámci národního projektu Nová závěrečná zkouška.

Vzdělávání tvůrců jednotných zadání pro obory vzdělání kategorie H. Podklady. 1. vyd. Praha : NÚOV, 2010. 77 s. – Vydáno v rámci národního projektu Nová závěrečná zkouška.

Oddělení pro písemnou a elektronickou komunikaci – STÚ

Vzhledem k vývoji na poli písemné a zejména elektronické komunikace byl změněn původní název oddělení ze Státního těsnopisného ústavu na Oddělení pro písemnou a elektronickou komunikaci – STÚ. Jde o metodické pracoviště pro výuku předmětu písemná a elektronická komunikace na středních školách. Primární roli hraje činnost vzdělávací, koordinační a zkušební. Státní těsnopisný ústav spolupracuje s Mezinárodní federací pro zpracování informací INTERSTENO.

Státní zkoušky

Jako garant tří státních zkoušek (z kancelářského psaní na klávesnici, z těsnopisu a ze zpracování textu) připravuje Státní těsnopisný ústav jejich zadání a ve spolupráci se 72 zkušebními komisaři zajišťuje provedení ve školách i ve vlastní budově. Státní zkoušce z kancelářského psaní na klávesnici se v roce 2010 podrobilo 3 743 uchazečů, vysvědčení získalo 2 876 z nich. Státní zkoušku ze zpracování textu skládalo 996 uchazečů, jejím kritériím vyhovělo a vysvědčení získalo 948 z nich.

Soutěže

Nejvýznamnější soutěží bylo mistrovství světa v zápisu a zpracování textu v Pekingu (2009). Kromě toho proběhlo na jaře 2009 i 2010 mistrovství republiky v grafických disciplínách pro studenty středních škol. Tato mistrovství STÚ zajišťoval jako organizátor a koordinátor dílčích soutěží, navíc jeho pracovníci vypracovali všechna soutěžní zadání a postarali se i o opravu jednotlivých prací a jejich vyhodnocení. STÚ se metodicky nebo personálně podílí i na celé řadě jiných soutěží menšího rozsahu, např. Krupkorektura na OA Krupkovo náměstí, Kollárův beránek na VOŠE a OA Kollárova, Státnice nanečisto na OA Neveklov či mistrovství ČR praktiků ve zpracování textů pořádané sdružením Interinfo. Ve spolupráci s Gymnáziem a SOŠ pro zrakově postižené v Praze 5 zorganizoval STÚ už 4. ročník soutěže pro zrakově postižené žáky v opise textu na počítači.

Semináře

Celkem proběhlo 10 celodenních seminářů, jejich témata vycházela z poptávky pedagogů: Word 2007 pro začátečníky a pro pokročilé, Právní písemnosti ve výuce PÉK, Využití programu Microsoft Outlook, Elektronická komunikace prostřednictvím datových schránek a hybridní pošty, Hromadná korespondence a Tabulky v Excelu 2007. Seminářů se zúčastnilo 148 pedagogů z celé republiky, přednášeli na nich jak interní zaměstnanci oddělení, tak externí odborníci.

Programy a skripta

STÚ v loňském roce vydal Wordprocessing pro Word 2003 (součástí je CD-ROM s 5 podrobnými zadáními wordprocessingu s řešeními a manuály pro opravu prací) a Word 2007 (součástí je CD-ROM se třemi zadáními wordprocessingu s podrobnými návody k vypracování jednotlivých úkolů a vzorovými řešeními). Stále dochází i k dotisku množství starších materiálů (Texty k opisu, Korektura textu, Dopisy bez předtištěných údajů, Tabulky u státní zkoušky, Dopisy u státní zkoušky etc.). Vydané publikace vždy obsahují množství dosud nezveřejněných praktických cvičení, která vedou nejen k zafixování získaných vědomostí, ale především ke schopnosti jejich využití v praxi.

Časopis Rozhledy

Je vydáván jako učební pomůcka pro předmět písemná a elektronická komunikace, pro státní zkoušky a tréninková pomůcka pro soutěže v grafických disciplínách. Časopis doplňují webové stránky, na nichž mají odběratelé k dispozici podkladové i vzorově řešené soubory ke všem uveřejněným zadáním. Časopis vychází měsíčně kromě doby prázdnin a má navíc dvě speciální čísla (k soutěžím v grafických disciplínách a k přípravě ke státním zkouškám). Náklad časopisu byl v roce 2010 kolem 10 000 kusů.

Kurzy pro veřejnost

V nabídce oddělení pro písemnou a elektronickou komunikaci pro tento rok byly tři typy kurzů pořádaných pro zájemce z řad široké veřejnosti:

Kurz Psaní na PC všemi deseti – tři běhy.

Kurz Obchodní korespondence ke státní zkoušce

Kurz Základy těsnopisu – probíhá podle programu Těsnopis mini. Byl do nabídky zařazen po delší době na základě zájmu veřejnosti.

Centrum fiktivních firem

Výuka ve fiktivní firmě je moderní výuková metoda, která rozvíjí klíčové kompetence žáků středních škol, potřebné hlavně k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám. Práce ve fiktivní firmě simuluje činnost reálného podnikatelského subjektu, organizační struktura fiktivní firmy odpovídá skutečnému podniku (s výjimkou výrobního oddělení, protože produkt, s nímž firma obchoduje, a peníze, které za něj firma platí, jsou pouze fiktivní). CEFIF umožňuje fungování fiktivních firem na školách, simuluje pro ně činnosti živnostenského a finančního úřadu, obchodního rejstříku, zdravotní, sociální i komerční pojišťovny, banky a přes institut centrálního dodavatele jim dodává zboží. CEFIF je přidruženým členem EURO-PEN INTERNATIONAL. Tato organizace sdružuje centra fiktivních firem ze 42 zemí světa a čítá přes 5 500 fiktivních firem.

Fiktivní firma bývala do učebních plánů nejčastěji zařazována jako výběrový předmět. V posledních letech ji školy více zařazují jako povinný předmět a s nástupem ŠVP evidujeme zájem škol řešit výukou ve fiktivní firmě učební praxi.

K 31. 12. 2010 evidoval CEFIF 314 aktivních fiktivních firem na 96 školách, což je meziroční nárůst o 10 fiktivních firem (3,3 %) a o 7 škol (8,0 %). Ve fiktivních firmách působilo ke stejnému datu celkem 3 362 žáků, z toho je 29 % mužů a 71 % žen.

Nejčastěji se fiktivní firmy vytvářejí na školách, které vyučují obor vzdělání 63-41-M/004 Obchodní akademie, následují školy s ostatními maturitními obory. Vyšší odborné školy jsou zastoupeny 3 %. Ze střednědobého hlediska je poměr zastoupení obchodních akademií a ostatních středních škol více méně konstantní. Fiktivní firma je přístupná i žákům s handicapem. Školy pro tyto žáky mají možnost využít slev na členských příspěvcích, které dosahují až 100 %.

V roce 2010 české firmy slavily opět úspěch na Mezinárodním veletrhu fiktivních firem v Bratislavě (i když účast FF z ČR byla kvůli finančním možnostem oproti předchozím létům poloviční). V České republice během roku 2010 proběhlo 13 regionálních veletrhů fiktivních firem (stejně jako v r. 2009). Ve dnech 29. – 31. března 2011 se v Malé sportovní hale na Výstavišti Holešovice Praha uskutečnil již 17. ročník Mezinárodního veletrhu fiktivních firem, CEFIF je jeho hlavním sponzorem. Veletrhu se zúčastnilo 147 firem ze 14 zemí.

V roce 2010 připravil CEFIF 4 semináře pro pedagogy – diskusní seminář, 2 semináře s výkonnou ředitelkou EURO-PEN INTERNATIONAL paní Suzanou Temkov a nově akreditovaný seminář Výuka ve fiktivní firmě.

Mezinárodní spolupráce	31
Předsednictví České republiky Radě EU	33
Zapojení do aktivit Evropské unie pro zlepšení mobility	34
Národní centrum Europass ČR	36
Aktivity v národní síti TTnet (Training of Trainers Network)	38

ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE A EVROPSKÉ AKTIVITY

Mezinárodní spolupráce

Spolupráce na mezinárodním poli umožňuje NÚOV sledovat vývoj odborného vzdělávání v evropském i širším mezinárodním kontextu a srovnávat ho se strategiemi a vývojem v ČR. Cílem této spolupráce je být respektovaným expertním pracovištěm v síti partnerských evropských institucí.

Spolupráce s institucemi EU a mezinárodními organizacemi

Mezinárodní aktivity NÚOV v této oblasti vyplývají především ze závazků ČR jako členské země EU. Konkrétně jde o práci v poradním sboru při EK pro hodnocení kvality odborného vzdělávání (ACVT), o činnosti související s uplatňováním Evropského rámce kvalifikací (EQF), s vypracováním podmínek Evropského systému kreditů v odborném vzdělávání (ECVET) a jeho uplatněním v národních podmínkách a participaci na síti pro kvalitu odborného vzdělávání (EQAVET). Pracovníci NÚOV se také podílejí na expertizách k dokumentům projednávaným v těchto orgánech.

V roce 2010 byla poprvé navázána spolupráce s Evropskou komisí DG Enlargement (ředitelství pro rozšiřování EU). Pracovnice NÚOV se podílela na přípravě konference v Káhiře konané při příležitosti podpory kvality egyptského vzdělávání.

Ředitel NÚOV je zastoupen v řídicím výboru CEDEFOP (Evropské středisko pro rozvoj odborné přípravy). Ve spolupráci s touto institucí je NÚOV národním koordinátorem v rámci sítě ReferNet (Evropská referenční a expertní síť) a koordinuje v ČR aktivity sítě TTnet (Síť pro vzdělávání učitelů a mistrů odborné přípravy). Druhou významnou evropskou institucí, s níž NÚOV dlouhodobě spolupracuje, je Evropská nadace odborného vzdělávání – ETF, kde má NÚOV zastoupení v řídicím výboru a poradním sboru.

Již mnoho let NÚOV také spolupracuje s Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj – OECD. V roce 2009 byla zahájena práce na OECD VET Review: Učení pro praxi. Dne 12. dubna 2010 se v Praze uskutečnila závěrečná konference této aktivity, na níž byly představeny závěry OECD týkající se úrovně odborného vzdělávání v České republice a spolupráce škol se zaměstnavateli.

Aktivity v národní síti ReferNet

Hlavním úkolem je zprostředkovat výměnu informací z oblasti odborného vzdělávání mezi členskými státy EU, včetně dalšího vzdělávání a rekvalifikací. ReferNet se skládá z národních konsorcií organizací aktivních v dané oblasti. V současnosti má české konsorcium ReferNet 19 členů. Ve funkci národního koordinátora se pravidelně (po dvou letech) střídá NÚOV s NVF (Národním vzdělávacím fondem). V období 2009–2010 plnil tuto funkci NVF.

V letech 2009 a 2010 byla připravována národní zpráva o výzkumu a VET Policy Report, přehled o systému odborného vzdělávání (Thematic Overview), probíhala koordinace článků pro Cedefop Info a spolupráce při zpracování hlavních novinek v odborném vzdělávání a doplňování bibliografické databáze VET-Bib.

Spolupráce s partnerskými institucemi

V rámci mezinárodních aktivit NÚOV systematicky rozvíjí kontakty se zahraničními partnerskými institucemi, podílí se na výměně informací při řešení společných projektů, zejména v rámci programu celoživotního učení Evropské komise. Z tohoto programu využívá NÚOV především program Leonardo da Vinci (tzv. projekty mobility a multilaterálního vývoje a přenosu inovací).

V letech 2009 a 2010 NÚOV partnersky spolupracoval na těchto projektech: SECCOMPAT – Evropský rámec kvalifikací a srovnatelnost odvětvových kvalifikací mezi státy, VQTS II – Vocational Qualification Transfer System, VOTE ALL – Valuing older trainers as lifelong learners, EQF Referencing Process – Examples and Proposals, CRED-CHEM a RECOMFOR, DISCO2 – Vícejazyčný slovník dovedností a kompetencí. NÚOV získal také grant na mobilitní projekt v rámci Leonardo da Vinci „Mobility pro ECVET“. Více o projektech v příloze VZ.

V letech 2009 a 2010 proběhlo 150 zahraničních cest zaměstnanců NÚOV. V tomto období NÚOV navštívily skupiny odborníků a delegací z Arménie, Dánska, Řecka, Ukrajiny, Francie, Německa, školní inspektoři ze zemí EU aj.

Předsednictví České republiky Radě EU

V první polovině roku 2009 předsedala Česká republika zemím Evropské unie. Ve vzdělávání se stala prioritou českého předsednictví podpora rozvoje spolupráce škol se zaměstnavateli a kvalita počátečního a dalšího odborného vzdělávání. Byla zdůrazněna otevřenost vzdělávacích systémů vůči potřebám všech jednotlivců, zaměstnavatelů i regionů. ČR kladla důraz na podporu systému celoživotního učení, v jehož rámci by měl mít každý jedinec možnost zvyšovat svou kvalifikaci, dovednosti a tím i uplatnitelnost na trhu práce. S tím souvisí i otázka uznávání výsledků celoživotního procesu vzdělávání a rozvoje společných principů v otázkách kvality a rámců kvalifikací. V rámci těchto priorit byl otevřen široký prostor pro rozvoj evropské spolupráce z hlediska rozvoje partnerství mezi školami všech úrovní, výzkumnými institucemi a zaměstnavateli, a to bez ohledu na hranice členských zemí.

V České republice se v oblasti odborného vzdělávání podařilo v minulých letech promyšleným strategickým postupem a ve vazbě na realizaci systémových projektů MŠMT dosáhnout řady významných cílů:

- byl zpracován, v odborné veřejnosti široce diskutován, a vládou České republiky schválen dokument „Strategie celoživotního učení ČR“;
- pokračovala kurikulární reforma v počátečním odborném vzdělávání;
- začal platit zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

Společným jmenovatelem těchto procesů a aktivit byla orientace na cílové kompetence a na výsledky učení. Propojování cílů a obsahu vzdělávání s požadavky trhu práce bylo identifikováno jako jedna z cest ke zvyšování kvality počátečního a dalšího odborného vzdělávání.

NÚOV se podílel na přípravě strategických dokumentů i na realizaci významných akcí českého předsednictví v resortu MŠMT. Především šlo o ministerské konference zaměřené na téma partnerství mezi vzdělávacími institucemi a zaměstnavateli pro celoživotní učení a na téma kvality v odborném vzdělávání. NÚOV aktivně prezentoval aktuální témata odborného vzdělávání v České republice na jednání vrchních ředitelů odpovědných za oblast odborného vzdělávání. Prostor pro vytvoření stěžejních dokumentů pro předsednické akce vytvořil systémový projekt MŠMT Partnerství a kvalita podporovaný z ESF. Projekt sledoval rozvoj partnerství škol s podniky a firmami ve třech oblastech:

- v souvislosti s realizací kurikulární reformy – tedy s tvorbou školních vzdělávacích programů a s přípravou na jejich praktické využívání;
- při využívání nových možností vzdělavatelů souvisejících s postupným naplňováním Národní soustavy kvalifikací;
- v souvislosti s podněty z evropského prostředí, zejména ve vazbě na praktickou implementaci Evropského rámce kvalifikací (EQF) a Evropského systému přenosu kreditů v odborném vzdělávání (ECVET).

Předsednictví České republiky bylo pro NÚOV příležitostí prezentovat svůj příspěvek k implementaci evropských strategií i nástrojů v oblasti počátečního a dalšího odborného vzdělávání na národní úrovni.

Zapojení do aktivit Evropské unie pro zlepšení mobility

Vytváření a zavádění nových evropských nástrojů zaměřených na transparentnost kvalifikací (EQF), na přenos kreditů v odborném vzdělávání (ECVET) a na kvalitu odborného vzdělávání (EQAVET) jsou součástí strategie Kodaňského procesu a patří mezi jeho priority.

Evropský rámec kvalifikací pro celoživotní učení (EQF)

reprezentuje nový přístup k evropské spolupráci v oblasti kvalifikací. Je významnou iniciativou, která uvede do vzájemného vztahu národní systémy kvalifikací obsahující kvalifikace získávané ve všech formách počátečního i dalšího vzdělávání i v rámci celoživotního učení. Jádrem EQF je osm úrovní popsaných a navzájem odlišených souborem popisů (deskriptorů) označujících výsledky učení.

V procesu přiřazování úrovní kvalifikací v České republice k úrovním EQF má klíčovou úlohu Koordinační centrum EQF zřízené při NÚOV na základě návrhu schváleného MŠMT. Svou činností naplňuje ministerstvem schválený harmonogram prací i aktivity plánované mezinárodním projektem, kterým Evropská komise podporuje vybrané aktivity národních koordinačních středisek. Do konce roku 2010 byly splněny všechny stanovené úkoly centra a vytvořeny dobré podmínky pro to, aby Česká republika v průběhu roku 2011 proces přiřazování úspěšně završila. Informace o EQF a přiřazovacím procesu v ČR jsou dostupné na webových stránkách www.eqf.cz.

Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET)

je nástroj podporující celoživotní učení, mobilitu učících se v Evropě a flexibilitu vzdělávacích cest vedoucích k získání kvalifikací. Jedná se o soustavu tzv. jednotek výsledků učení, které popisují očekávané výsledky, jimž jsou podle jejich „relativní váhy“ v celku kvalifikací přiděleny určité počty bodů. Výsledky učení lze po jejich zhodnocení institucí, v níž proběhlo učení, předáset, uznávat a především shromažďovat.

V současné době se ECVET ve většině evropských zemí nachází ve stádiu přípravy na zavedení, která by měla být dokončena v roce 2012.

V České republice probíhá příprava na zavedení vesměs v závislosti na evropském vývoji. NÚOV je zapojen do dvou mezinárodních projektů zaměřených na testování ECVET. V projektu CREDCHEM se zkouší přenos kreditů v chemii, v projektu RECOMFOR v mezinárodním obchodu. V souvislosti s projektem Recomfor NÚOV zpracoval projekt (LdV mobility), jehož realizace umožnila stáž žáků dvou českých škol ve Francii. Pro všechny potenciální zájemce o ECVET byla vytvořena informační základna na stránkách www.nuov.cz, zpracovány metodické materiály a návrh dalšího postupu přípravy na zavádění. (Více o těchto projektech v příloze.)

Evropský referenční rámec pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání (EQAVET)

se zaměřuje na zlepšení a hodnocení „výstupních“ a „cílových“ ukazatelů odborného vzdělávání a přípravy z hlediska klíčových politických priorit EU – zvýšení zaměstnatelnosti a atraktivity odborného vzdělávání a podpory lepšího přístupu k celoživotnímu vzdělávání (učení).

Česká republika je od roku 2005 zapojena do aktivit Evropské sítě pro zajišťování kvality v odborném vzdělávání. Byla zřízena Národní síť pro podporu zajišťování kvality odborného vzdělávání, která má především informační a poradní roli. Členy sítě jsou zástupci škol, ministerstev a inspektoři ČŠI.

Činnost Národní sítě je nově organizována Národním referenčním bodem EQAVET-CZ, ustaveným MŠMT v říjnu 2010 a personálně a organizačně zajišťovaným Českou školní inspekcí a Národním ústavem odborného vzdělávání. Hlavním cílem činnosti je zajistit zavedení EQAVET na národní úrovni ČR a monitorovat a podporovat stálé zlepšování odborného vzdělávání na základě sdílení a výměny informací mezi členskými zeměmi Evropské unie.

Národní centrum Europass ČR

Z hlediska celoevropské spolupráce v oblasti uznávání kvalifikací a transparentního popisu kompetencí mají klíčový význam úkoly, které v NÚOV plní Národní centrum Europass ČR, které vzniklo v roce 2005. Provozuje webové stránky www.europass.cz a pomáhá občanům v ČR získat dokumenty Europassu.

Zájemcům je k dispozici klientské centrum NCE ČR, kde mohou získat informace, vyplnit si dokumenty Europassu a hledat pomoc při jejich obstarávání, a to každý pracovní den v době od 9 do 15 hodin. Zaměřeni na individuální přístup ke každému klientovi, snaha poradit mu a pomoci při řešení otázky jeho odjezdu do zahraničí a jeho uplatnění v cizí zemi je jedním z nejdůležitějších principů poradenské činnosti NCE ČR.

- V listopadu 2010 byla uspořádána konferenci k 5 letům existence NCE v ČR pro 100 účastníků.
- Na přelomu roku 2009/2010 se zdařila rekonstrukce webových stránek Europassu (obr. 1), kde je možné vyplnit kompletní nabízené portfolio on-line.
- V r. 2010 informovalo NCE ČR veřejnost v celé České republice také pravidelnými semináři a přednáškami, které probíhaly na základě spolupráce s organizacemi zabývajícími se šířením informací o EU a organizováním vzdělávacích akcí.

Europass – Životopis (ECV): osobní a profesní kompetence

- 2009: 36.167 použití ECV
- 2010: 33.054 použití ECV
- Podle zprávy Evropské komise byla na celoevropské úrovni překonána hranice 10 milionů vyplněných Europass – životopisů. Je to mimořádný úspěch zvláště proto, že na začátku projektu Europass stanovil komisař Figel jako žádoucí metu pro rok 2010 hranici 3 milionů vyplněných životopisů.

Europass – Jazykový pas (ELP): jazykové znalosti

- NÚOV je partnerem projektu Evropské jazykové portfolio v praxi. V rámci projektů vzniká online aplikace Europass – Jazykový pas pro studenty základních a středních škol s cílem zvýšení počtu uživatelů.
- 2009: 5.297 použití ELP
- 2010: 1.665 použití ELP

Europass – mobilita (EM): zkušenosti s mezinárodní mobilitou

NCE ČR při vydávání tohoto dokumentu spolupracuje s mnoha organizacemi, které organizují mobility v ČR. V roce 2010 bylo dokončeno testování nového nástroje k vydávání dokumentu Europass – mobilita, založeného na systému peer-to-peer (internetová síť s rovnocennými uzly). Cílem tohoto nástroje je usnadnit vydávání elektronického dokumentu pro veřejnost.

- 2009: 1.721 vydaných EM
- 2010: 2.573 vydaných EM

Europass – dodatek k osvědčení (ECS): pro doklady o středoškolském vzdělání

NÚOV od r. 2005 připravil 1 315 dodatků pro středoškolské obory vzdělání k současným i starším kvalifikacím (pro absolventy, kteří ukončili školu v r. 1970 a později). NÚOV poskytuje Europass – dodatky k osvědčení i občanům Slovenské republiky, kteří absolvovali střední vzdělání před rozpadem České a Slovenské federativní republiky v roce 1993.

- S ohledem na zvyšující se zájem škol o vydávání dodatků se na distribuci materiálu pro tisk a rozšiřování povědomí o ECS podílejí také Regionální konzultační centra.
- 2009: 468 škol vydalo 36.089 českých ECS spolu s jedním z nabízených cizích jazyků.
- 2010: 550 škol vydalo 37.271 českých ECS spolu s jedním z nabízených cizích jazyků.

Europass – dodatek k diplomu (EDD): pro doklady o vysokoškolském vzdělání a diplomy VOŠ

Dodatky k diplomu mají vysoké školy od roku 2005 na základě zákona vydávat každému svému absolventovi automaticky spolu s diplomem v česko-anglické verzi. Vyšší odborné školy mohou také vydávat Europass – Dodatek k osvědčení - v jejich případě se ale nejedná o zákonnou povinnost.

- 2009: 73.345 EDD
- 2010: 77.849 EDD

Aktivity v národní síti TTnet (Training of Trainers Network)

TTnet ČR je neformální partnerství profesionálů, kteří se podílejí na profesním růstu učitelů, instruktorů a lektorů působících v odborném vzdělávání, je součástí evropské sítě TTnet, kterou v zemích EU koordinuje CEDEFOP (Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání). Koordinátorem činnosti TTnet ČR je Národní ústav odborného vzdělávání, tuto jeho činnost finančně podporuje MŠMT. Cílem, ke kterému se TTnet ČR snaží svou činností přispět, je zvýšení profesní úrovně učitelů odborných předmětů, instruktorů a lektorů a vytváření prostředí, které podporuje spolupráci partnerů v této oblasti – na národní i evropské úrovni.

V roce 2010 realizovala síť TTnet ČR ve spolupráci s koordinátory projektu Network of Trainers in Europe (Univerzita Brémy, Německo) mezinárodní konferenci Crossing Boundaries: The multiple roles of trainers and teachers in vocational education and training, která se konala ve dnech 13.–15. 10. 2010 v Kostelci nad Černými lesy. Konference se zúčastnilo více jak sto hostů, a to nejen z Evropy, ale např. i z Kanady, Nigérie. Jednou ze součástí konference bylo pracovní setkání členů sítě TTnet ČR, na němž participovalo padesát účastníků. Z konference byl vydán sborník příspěvků.

Jednou z významných aktivit TTnet ČR je činnost expertní skupiny, kterou tvoří odborníci – učitelé a lektoři pracující v odborném vzdělávání i jejich vzdělavatelé. V roce 2010 byla realizována tři setkání expertní skupiny. Další aktivitou je spolupráce s pražskou pobočkou České pedagogické společnosti.

Národní síť se samozřejmě zapojuje i do aktivit, které organizuje CEDEFOP. Zástupce NÚOV se účastní pravidelných setkání koordinátorů TTnet v evropských zemích. Tato setkání přispívají nejen k pravidelné informovanosti o činnosti národních sítí TTnet a činnosti evropské sítě, ale často jsou setkáním členů pracovních skupin evropské sítě TTnet. Zástupci TTnet ČR pracují ve skupině VET leaders (vedoucí pracovníci v odborném vzdělávání) a ve skupině VET Travers (lektoři a trenéři v odborném vzdělávání). Výsledky činnosti těchto pracovních skupin budou zveřejněny v polovině roku 2011.

Podrobnější informace o činnosti sítě lze nalézt na stránkách www.nuov.cz/ttnet.

Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy	41
Nová závěrečná zkouška	42
Kurikulum S – Podpora plošného zavádění školních vzdělávacích programů v odborném vzdělávání	44
Cesta ke kvalitě	46
Projekt Koncept – Koncepce dalšího vzdělávání	48
UNIV 2 KRAJE – Proměna středních škol v centra celoživotního učení	49
Národní soustava kvalifikací 2	50
Metodika II – Podpora růstu kvality učitelské profese	52

NÁRODNÍ PROJEKTY
REALIZOVANÉ V NÚOV

Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy

Národní projekt Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy, zkráceně VIP Kariéra II – KP, navazuje na výstupy vytvořené v rámci dřívějšího velice úspěšného systémového projektu Vzdělávání – Informace – Poradenství (VIP Kariéra). Projekt VIP Kariéra II – KP byl zahájen 1. května 2010 a je financován z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR. Projekt řídí MŠMT a realizuje jej NÚOV. Hlavním cílem projektu je rozšíření, racionalizace a další zkvalitnění informační, vzdělávací a metodické podpory kariérového poradenství a vzdělávání ve školách, vytvoření vazby na služby celoživotního poradenství a prevence předčasných odchodů ze vzdělávání.

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce (ISA) byl vytvořen v rámci projektu VIP Kariéra a od roku 2007 je k dispozici na webových stránkách www.infoabsolvent.cz. Nabízí kompletní přehled vzdělávací nabídky vždy pro školní rok, do něhož se mohou žáci posledních ročníků ZŠ a absolventi hlásit, doplněný řadou výstupů z analýz a šetření zaměřených na trh práce a problematiku přechodu absolventů ze škol do praxe a do terciárního vzdělávání. Informační systém nabízí také filmové ukázky z reálných pracovních prostředí a poradí, kam se obrátit se základními problémy při studiu. Systém se stal záhy po uvedení do provozu jedním z nejvíce využívaných zdrojů informací pro oblast kariérového poradenství. V projektu bude tento systém výrazně inovován. V r. 2010 byly aktualizovány a doplněny statické a dynamické stránky pro sekci Absolventi a trh práce a byla importována aktuální vzdělávací nabídka středních škol pro školní rok 2011/12. V souvislosti s kurikulární reformou byl vytvořen přehled nástavbových oborů vzdělání.

V rámci projektu VIP Kariéra II – KP budou realizována nová šetření a analýzy a samozřejmě budou aktualizovány i dosavadní pravidelně publikované výstupy a informace zveřejňované na www.infoabsolvent.cz. V roce 2010 (stejně jako v předchozích letech) byly zveřejněny údaje o nezaměstnanosti absolventů škol a vývoji vzdělanosti a oborové struktury žáků a studentů středních a vyšších odborných škol. Další významnou studií publikovanou v roce 2010 byl Přechod absolventů středních škol do terciárního vzdělávání. V průběhu roku 2010 proběhlo zjišťování studijních a pracovních záměrů budoucích absolventů středních škol se zdravotním postižením, které ukázalo základní specifika této skupiny. V roce 2010 byla provedena vstupní analýza již existujících českých i zahraničních studií zaměřených na kariérové poradenství, byla navázána meziřesortní spolupráce a zmapovány aktivity probíhající v oblasti kariérového poradenství v ČR (např. synergie projektů VIP Kariéra II – KP, Koncept a UNIV). Byly také zjišťovány technické potřeby Centra kariérového poradenství, aby bylo možné dále rozvinout toto pracoviště v kontextu integrovaného systému kariérového poradenství a usnadnit jeho přístupnost. Součástí projektu VIP Kariéra II – KP je (stejně jako u předchozí VIP Kariéry) e-learningové vzdělávání kariérových poradců působících ve školách. V roce 2010 probíhala přípravná fáze, první studijní běh v inovovaném studijním prostředí je plánován v roce 2011. Do dubna 2013 by mělo být proškoleno celkem 3 500 kariérových poradců a učitelů pro výuku témat úvodu do světa práce a výchovy k volbě povolání.

Více na www.nuov.cz/vip2 a www.infoabsolvent.cz

Nová závěrečná zkouška

Ministerstvo školství ve spolupráci s Národním ústavem odborného vzdělávání postupně provádí reformu závěrečné zkoušky, která má zvýšit kvalitu vzdělávání žáků učebních oborů. Od roku 2005 probíhá reforma prostřednictvím projektů podporovaných Evropským sociálním fondem.

Jde o systémovou změnu v ukončování studia v učebních oborech, která znamená konec zavedeného stavu, kdy si zadání závěrečných zkoušek připravovala každá škola pro sebe. Cílem nové závěrečné zkoušky (NZZ) je sjednotit úroveň absolventů, kteří se vyučili ve stejném oboru na různých školách, zvýšit jejich šanci na uplatnění v praxi a zároveň motivovat školy ke zkvalitnění výuky.

Podstatou nové závěrečné zkoušky je jednotné zadání pro určitý obor vzdělání (např. zedník, nástrojař, pekař, kadeřník atd.), na jehož vývoji spolupracují učitelé odborných škol s odborníky z praxe. Proces sjednocování požadavků na závěrečnou zkoušku vede ke zvyšování srovnatelnosti výsledků vzdělávání a má významný vliv na kvalitu přípravy žáků a jejich dobré uplatnění v praxi.

Významným aspektem probíhající reformy je to, že jednotná zadání se každý rok ve školách reálně využívají, a to u stále rostoucího počtu škol a žáků. Ve školním roce 2003/2004 byla poprvé vytvořena jednotná zadání pro 3 obory vzdělání a ověřována ve 34 školách. Ve školním roce 2007/2008 bylo vytvořeno již 70 jednotných zadání prakticky pro všechny tříleté učební obory. Zhruba polovina škol je uplatnila při závěrečných zkouškách.

Od šk. r. 2009/2010 jsou jednotná zadání zpřístupňována na webovém portálu všem školám k využití u závěrečných zkoušek. Pro školní rok 2009/2010 bylo vytvořeno celkem 98 jednotných zadání uplatnitelných ve 116 oborech vzdělání. Na tvorbě jednotných zadání spolupracovalo na 500 ředitelů a učitelů středních odborných škol. Vytvořená jednotná zadání posuzovalo 74 odborníků z praxe, kteří k tomu byli vybráni Hospodářskou komorou ČR. Jednotná zadání si v informačním systému NZZ stáhlo 99,6 % škol a 80 % škol je uplatnilo alespoň v jednom z vyučovaných oborů vzdělání; závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání v červnu 2010 skládalo 21 202 žáků (68 %).

Pro školní rok 2010/2011 se připravovala jednotná zadání také pro méně náročné obory určené žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (kategorie E). Podle harmonogramu jsou jednotná zadání školám zpřístupněna v březnu a po seznámení s jednotným zadáním rozhoduje o jeho využití u závěrečné zkoušky ředitel školy.

V současné době se školy připojují k jednotné závěrečné zkoušce dobrovolně. Je tedy zřejmé, že i ony samy mají zájem na tom, aby bylo možné porovnat, zda je určitý obor na dané škole vyučován stejně kvalitně jako na ostatních. Samotná příprava zkoušek je také při využití jednotného zadání pro školy jednodušší, a tak naprostá většina škol, které už s tím mají zkušenost, chce v této praxi pokračovat.

Informační systém Nové závěrečné zkoušky

Informační systém vznikl během projektu Kvalita I a v letech 2009–2010 byl testován na školách. Pro další roky se připravuje jeho inovace a rozšíření. V novém systému budou uložena témata pro závěrečné zkoušky i s informacemi o tom, kolik žáků si téma vybralo a jak byli hodnoceni. Tvůrci jednotných zadání zde najdou také údaje, kolikrát se dané téma již použilo a jestli by se dalo ještě využít pro další školní rok. Zároveň bude možné sledovat i úpravy, kterými téma postupně procházelo. Kromě toho bude mít nový systém velké výhody při zadávání testů. Bude v něm možné jejich automatické generování i vyhodnocování. Průběh testování by se mohl zlepšit také tím, že bude možné, aby žáci dělali testy přímo na počítači.

Metodická pomoc

Na pomoc tvůrcům jednotných zadání byly v roce 2010 vydány dvě metodiky tvorby jednotného zadání – pro obory kategorie H a pro obory kategorie E. Metodiky jsou každý školní rok inovovány podle zpětné vazby ze škol, které použily jednotné zadání při svých závěrečných zkouškách. Pro tvůrce jednotných zadání byly připraveny také velmi konkrétní návody, jak pracovat v informačním systému NZZ. Od února do března 2010 proběhly semináře pro zástupce škol jednotlivých skupin oborů, jejichž cílem bylo ulehčit pedagogům práci při organizování závěrečných zkoušek.

Více na www.nuov.cz/nzz

Kurikulum S – Podpora plošného zavádění školních vzdělávacích programů v odborném vzdělávání

Záměrem projektu je pomoci všem odborným školám a konzervatořím při tvorbě a realizaci školních vzdělávacích programů (ŠVP). Projekt byl zahájen v dubnu 2009 a potrvá do března 2012.

Obsahově je zaměřen na tři stěžejní aktivity:

1. sledování realizace ŠVP na pilotních školách,
2. podpora sociálního partnerství v odborném vzdělávání,
3. metodická pomoc školám při tvorbě ŠVP.

Cílem první aktivity je dokončit pokusné ověřování výuky podle pilotních ŠVP vytvořených v projektu Pilot S (2005–2008) a využít získaných poznatků pro realizaci kurikulární reformy na dalších školách. Na řešení se podílí 27 středních odborných škol, které byly zapojeny do projektu Pilot S. V období 2009–2010 se ověřování zaměřilo na sledování průběhu výuky z hlediska vyučovacích metod, rozvíjení klíčových dovedností a aplikace průřezových témat a na vyhodnocení výsledků žáků u závěrečných a maturitních zkoušek. Získané poznatky a zkušenosti škol byly zpřístupněny ostatním školám prostřednictvím webu projektu a informačního zpravodaje, který je distribuován do každé školy a je volně ke stažení na webu projektu.

Dílčím úkolem je ověřování výsledků vzdělávání formou závěrečných a maturitních zkoušek. Vzhledem k tomu, že v učebních oborech školy postupně přecházejí na jednotné pojetí závěrečných zkoušek podle projektu Nová závěrečná zkouška, zaměřil se projekt Kurikulum S na profilovou část maturitní zkoušky, která ověřuje odborné kompetence žáků. V osmi oborech vzdělání se řeší otázky pojetí profilových maturitních zkoušek, aby odpovídaly požadavkům rámcových vzdělávacích programů a zároveň zohledňovaly i profilaci školy vymezenou ŠVP. Na řešení se vedle pilotních škol podílejí zástupci z vybraných dalších SOŠ. Současně uskutečnili experti NÚOV v roce 2010 monitorování průběhu profilových maturitních zkoušek v 50 SOŠ a SOU s cílem získat poznatky využitelné pro další řešení jednotného pojetí profilové části maturitních zkoušek a metodickou pomoc školám při ukončování studia maturitní zkouškou. Řešení tohoto úkolu bude pokračovat v roce 2011.

Projekt věnuje velkou pozornost také rozvoji spolupráce škol se sociálními partnery a zprostředkování zkušeností škol z této oblasti. V souvislosti s tím byla provedena analýza spolupráce škol se sociálními partnery při tvorbě ŠVP a realizaci výuky. Bylo provedeno jednak dotazníkové šetření na více než 400 odborných školách, jednak kvalitativní analýza na vybraných školách.

Na základě analytické studie byla vydána publikace Odborné školy a jejich sociální partneři, která obsahuje stěžejní výsledky dotazníkového šetření a pět případových studií o sociálním partnerství konkrétních škol.

Metodická pomoc všem odborným školám při zavádění ŠVP je zajišťována nejen centrálně pracovníky NÚOV, ale zejména regionálními konzultačními centry (RKC), která byla zřízena v každém kraji včetně Prahy. Jejich posláním je pomáhat školám podle jejich požadavků a potřeb při zpracování a inovacích ŠVP a vytvářet prostor pro komunikaci mezi odbornými školami. Za rok své činnosti poskytla RKC zástupcům škol přes 330 konzultací, uspořádala kolem 180 vzdělávacích akcí a podpořila tak téměř 2 000 pedagogů. Všechny výstupy a informace o projektu jsou zveřejňovány na webu projektu: www.nuov.cz/kurikulum.

Cesta ke kvalitě

Cesta ke kvalitě je národní projekt MŠMT s plným názvem „AUTOEVALUACE – Vytváření systému a podpora škol v oblasti vlastního hodnocení“ (CZ.1.07/4.1.00/06.0014). Projekt partnersky realizují Národní ústav odborného vzdělávání a Národní institut pro další vzdělávání. Projekt je financován z Evropského sociálního fondu a ze státního rozpočtu České republiky. Je zaměřený na všestrannou podporu škol v oblasti vlastního hodnocení. Cílovými skupinami projektu jsou: mateřské školy speciální, základní školy, středních školy, základní umělecké školy, konzervatoře a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky.

Školy mají zákonnou povinnost pravidelně provádět zhodnocení své vlastní práce za období 3 let. Podívat se s určitým nadhledem na své vlastní působení není ovšem nic jednoduchého a řada škol to pokládá za velký problém. Přitom jedině dobře provedené vlastní hodnocení (autoevaluace) ukáže klady i zápory dosavadní práce školy a může se stát odrazovým můstkem k pozitivním změnám a zároveň k posílení autonomie škol. Cesta ke kvalitě proto nabízí školám pomocnou ruku řadou aktivit. Výstupy projektu jsou postupně zveřejňovány na webových stránkách projektu www.nuov.cz/ae.

V projektu se realizují tyto aktivity:

Výzkum a analýzy

Cílem je shromáždění a analýza informací týkajících se procesů podpory autoevaluace a vybraných domácích i zahraničních nástrojů. Zároveň je vytvářena srovnávací studie přístupů k vlastnímu hodnocení škol v mezinárodním kontextu s přihlédnutím k systémům školství jednotlivých zemí.

V roce 2010 byly zveřejněny výsledky z úvodního dotazníkového šetření, výsledky anket z regionálních konferencí a obsahová analýza úkolů ze vzdělávacího programu pro koordinátory autoevaluace. Přípravovány jsou dvě publikace: Vliv socioekonomického vývoje společnosti na pojetí kvality škol v České republice a mezinárodně komparativní publikace o autoevaluaci.

Vývoj a ověřování

Cílem je vytvoření a ověření podpůrných metodických prostředků pro autoevaluační procesy na školách, jako jsou evaluační nástroje (jsou postupně nabízeny školám, celkem jich vznikne 30), popsané příklady dobré praxe a elektronický terminologický slovník evaluace. Dalším úkolem je vytvořit metodiku propojení externí evaluace s autoevaluací ve spolupráci se zřizovateli a Českou školní inspekcí. V roce 2010 vznikla Kritéria pro hodnocení plánu, procesu a zprávy o vlastním hodnocení školy, k nim bude v roce 2011 připravena metodická softwarová podpora a doporučení pro hodnocení škol zřizovatelem.

Podpůrné systémy pro školy

Cílem je vytvořit takové mechanismy, které povzbudí a podpoří školy ke komunikaci (uvnitř školy i s jinými školami), k jejich vzájemné spolupráci a sdílení zkušeností s autoevaluací. Projekt dává školám možnost k setkávání například na workshopech, jichž se v roce 2010 uskutečnilo 21, při vzájemných návštěvách (uskutečněno 11) a peer review (uskutečněno 7). Úkolem projektu je také poskytovat poradenství v oblasti autoevaluace. Během projektu bude vydáno šest čísel bulletinu, z toho v roce 2010 vyšla dvě čísla. Bulletin je v půlroční periodě distribuován do všech škol v ČR.

Vzdělávání

Cílem je navrhnout a pilotně ověřit systém vzdělávání pedagogických pracovníků škol v oblasti autoevaluace a také informovat širší pedagogickou a odbornou veřejnost o zavádění systému autoevaluace do praxe škol. Úkolem je realizovat vzdělávací program Koordinátor autoevaluace a Poradce autoevaluace, navrhnout standard studia k výkonu specializované činnosti koordinátora autoevaluace a uspořádat krajské konference. V roce 2010 bylo proškoleny 120 koordinátorů autoevaluace, z nich bylo vybráno 28 účastníků kurzu pro poradce. Poradci zahájili svoji činnost v terénu již na podzim 2010.

Více na www.nuov.cz/ae

Projekt Koncept – Koncepce dalšího vzdělávání

Projekt Koncept vznikl na základě naléhavé potřeby řešit velmi neutěšený stav dalšího vzdělávání dospělých v ČR. Další vzdělávání v ČR netvoří systém, jeho fungování je víceméně živelné, ovlivňované bezprostředními oscilacemi nabídky a poptávky bez dlouhodobějšího směřování k sladování vzdělávací nabídky s potřebami trhu práce. Míra účasti na dalším vzdělávání v ČR podle mezinárodních srovnání hluboce zaostává za stanoveným lisabonským cílem dosáhnout do roku 2010 alespoň úrovně 12,5 %.

Koncept je prvním projektem po r. 1990, který řeší problematiku dalšího vzdělávání komplexně. Ve své koncepční části navrhne systémové prostředí pro oblast dalšího vzdělávání na základě doporučení Strategie celoživotního učení přijaté vládou ČR a ve své realizační části v praxi pilotně ověří některá opatření na podporu rozvoje dalšího vzdělávání v ČR.

V letech 2009–2010 byly vypracovány studie, které navrhují systémové prostředí pro oblast DV v následujících oblastech: uznávání výsledků dalšího vzdělávání, sladění vzdělávací nabídky s potřebami trhu práce, podpora nabídky dalšího vzdělávání, kvalita dalšího vzdělávání, monitoring dalšího vzdělávání, informační a poradenská podpora dalšího vzdělávání. Zbývá ještě dopracovat studie v oblasti vzdělávání zaměstnanců malých a středních podniků (MSP) a dále v oblasti stimulace poptávky po dalším vzdělávání. V r. 2010 byly rovněž zahájeny realizační aktivity projektu, jejichž cílem je rozpracovat vybrané koncepční návrhy ze studií a pilotně je ověřit. V oblasti sladování nabídky DV s trhem práce (aktivita 2) byl rozpracován ideový návrh dvou informačních produktů pro potřeby sektorových rad a dvou informačních produktů pro potřeby vzdělavatelů a poradenských institucí v oblasti DV.

V oblasti kvality DV (aktivita 3) byl vypracován návrh ratingu vzdělávacích institucí pro jejich sebehodnocení/hodnocení, dále kvalifikační a hodnotící standard dílčí kvalifikace „lektor vzdělávání dospělých“. Pozornost je věnována také návrhům na zlepšení kvality uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

V oblasti podpory nabídky DV (aktivita 4) byly navrženy indikátory pro monitoring systému dalšího vzdělávání. Dále byla pozornost věnována zejména uplatnění marketingu v institucích dalšího vzdělávání a byl vypracován návrh tvorby programů dalšího vzdělávání, který je ověřován v praxi. Aktivita týkající se podpory vzdělávání zaměstnanců MSP (aktivita 5) bude zahájena v r. 2011.

Vzhledem k tomuto širokému záběru hraje projekt Koncept významnou koordinační úlohu. Další vzdělávání není totiž fenoménem pouze resortu školství, ale má i svůj přesah jak do resortu práce a sociálních věcí (rekvalifikace jsou významnou součástí DV), tak k různým sociálním partnerům, zejména zaměstnavatelům (podnikové vzdělávání zejména v malých a středních podnicích). Resort školství zde plní velmi důležitou koordinační úlohu mj. proto, aby byla zajištěna provázanost počátečního a dalšího vzdělávání. Velkým přínosem projektu Koncept je tedy komunikace mezi zúčastněnými partnery tak, aby systém dalšího vzdělávání mohl fungovat jako jeden celek, kde jsou jednotlivé části propojeny.

UNIV 2 KRAJE – Proměna středních škol v centra celoživotního učení

Realizace individuálního projektu národního UNIV 2 KRAJE byla zahájena již 1. srpna 2009, rok 2010 proto byl rokem realizace velkého množství projektových aktivit a činností. Centrum celoživotního učení znamená v pojetí projektu školu, která vedle počátečního vzdělávání nabízí i řadu aktivit v oblasti dalšího vzdělávání (DV), přitom se může jednat o rekvalifikační kurzy, zájmové či občanské vzdělávání.

Vzdělávací aktivity směřují k nejrůznějším skupinám obyvatel, od jednotlivců účastnících se zájmového vzdělávání k zájemcům, kteří chtějí zlepšit možnosti svého pracovního uplatnění absolvováním rekvalifikací. Může se také jednat o pracovně aktivní seniory, kteří si chtějí udržet své pracovní místo, či naopak potřebují získat novou kvalifikaci, stejně jako o pracovně již neaktivní seniory, kteří chtějí rozvíjet zájmy, na které v průběhu svého pracovního života neměli dostatek času, či chtějí smysluplně trávit svůj čas. Vzdělávací aktivity jsou realizovány ve spolupráci či z podnětu různých institucí – úřadů práce, firem, místních úřadů. V rámci projektu však lze podporovat pouze některé z uvedených aktivit, tedy další vzdělávání, které směřuje k uplatnění na trhu práce. Řada činností, se kterými se školy v průběhu projektu seznamují při přípravě programů vedoucích ke zlepšení uplatnitelnosti jejich absolventů na trhu práce, je ale přenosná i do oblastí, které nelze z projektových prostředků podporovat. Stejně tak je mnoho dovedností, které pedagogičtí pracovníci zapojených škol v projektu získají, využitelných v oblasti počátečního vzdělávání.

UNIV 2 KRAJE v roce 2010

- a) **Vzdělávání pedagogických pracovníků škol zapojených do projektu:** Začátkem roku byly dokončeny semináře pedagogického projektování, na kterých se učitelé seznamovali s postupy tvorby programů dalšího vzdělávání. Další semináře byly zaměřeny na problematiku Národní soustavy kvalifikací, která je využívána jak při přípravě programů DV, tak v oblasti počátečního vzdělávání.
- b) **Příprava programů dalšího vzdělávání:** Tvořila největší část pracovního zatížení učitelů. Každá ze 325 zapojených škol připravila jeden program DV. Příprava 325 programů přesáhla až do roku 2011. Program každé školy byl posouzen dvěma sociálními partnery školy, nejčastěji spolupracujícími zaměstnavateli.
- c) **Pilotní ověřování vytvořených programů DV:** Zhruba polovina škol začala své programy pilotně ověřovat, toto ověřování průběžně pokračuje i v roce 2011. Při pilotním ověřování školy zjistí, jak připravené programy vyhovují požadavkům zadavatelů, ale především skutečným dispozicím vzdělávajících se.

Pro úspěšnou realizaci projektu je nezbytné ve všech krajích, ve kterých je projekt realizován (všechny kraje ČR mimo Prahu), průběžně vytvářet prostředí, které bude nové činnosti škol nejen pozitivně přijímat, ale bude školy při jejich činnosti v oblasti dalšího vzdělávání aktivně podporovat. Proto jsou pravidelně realizována jednání s představiteli krajských úřadů, ale i kulaté stoly s představiteli hospodářských komor, úřadů práce a zaměstnavatelů. Motivace škol je průběžně podporována v rámci evaluačních návštěv škol, porad mentorů a metodiků celoživotního učení škol v jednotlivých krajích, často za účasti představitelů krajů. Motivující byla pro pedagogy i práce na strategických plánech rozvoje DV na škole – při ní si totiž lépe uvědomili možnosti, které v oblasti dalšího vzdělávání skutečně mají.

Národní soustava kvalifikací 2

Projekt NSK2, plným názvem Rozvoj a implementace Národní soustavy kvalifikací, se začal řešit 5. května 2009. NSK2 navazuje na systémový projekt MŠMT Rozvoj národní soustavy kvalifikací podporující propojení počátečního a dalšího vzdělávání (zkr. NSK1), který v letech 2005–2008 položil základy Národní soustavy kvalifikací jakožto registru celostátně uznávaných kvalifikací a vytvořil standardy pro kvalifikace na úrovni vyučení. NSK2 vytváří standardy pro kvalifikace na maturitní, příp. vyšší úrovni.

Cílem projektu je vytvořit a zprovoznit základní složky systému, který poskytne občanům příležitost k uznání jejich profesních znalostí a dovedností, ať už je získali jakkoliv a kdekoliv, a zaměstnavatelům možnost ovlivňovat obsah (náplň) vzdělávacích procesů vedoucích k získání té či oné kvalifikace, a tím zvyšovat kvalifikační úroveň a kvalitu práce vlastních pracovníků.

Rozvoj a implementace NSK je plně v souladu s aktuálními trendy v ČR i v EU, tedy s důrazem na celoživotní učení a uznávání jeho výsledků, na posilování partnerství vzdělávací sféry a světa práce či s počínajícím uplatňováním kreditního systému v odborném vzdělávání. Potřeba NSK vyplývá i z takových dokumentů, jako je Strategie celoživotního učení v ČR, schválená vládou ČR v roce 2007, a jejího implementačního plánu, nebo zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

Po zahájení projektových činností bylo nejprve třeba připravit a realizovat několik výběrových řízení. Mezi nejdůležitější patřilo řízení, jehož cílem bylo zapojit zaměstnavatele do tvorby a aktualizace NSK a provozu sektorových rad. V NSK2 se totiž zaměstnavatelé stávají nejen navrhovateli dílčích kvalifikací a kritickými posuzovateli vytvářených standardů, nýbrž přímo jejich tvůrci. Tímto posunem má být zajištěna jak uplatnitelnost kvalifikací na pracovním trhu, tak jejich důvěryhodnost pro zaměstnavatele v celé ČR. Vítězem zakázky se stalo sdružení Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR a Trexima, s. r. o. Do konce roku 2010 se podařilo zahájit a rozvinout činnost cca dvaceti sektorových rad, z nichž každá je v dané hospodářské oblasti reprezentativním sdružením významných zaměstnavatelů, profesních organizací a vzdělavatelů.

Vítězem výběrového řízení na inovaci informačního systému NSK se stalo sdružení společností Trexima, s. r. o. a OKsystem, s. r. o. Inovovaný informační systém NSK bude schopen zajistit kompletní podporu všech procesů souvisejících s naplňováním, údržbou a prezentací obsahu Národní soustavy kvalifikací. Značné úsilí bylo při přípravě zadávacích řízení na IS NSK a propagační kampaň k projektu NSK2 spojeno s vizí Cesta k lepší práci. Směřuje k tomu, aby projekty realizované NÚOV a jeho partnery vytvářely vzájemně prospěšné a efektivní synergie, které jako celek nabídnou všem obyvatelům ČR jejich individuální, na míru šitou "cestu k lepší práci". V první fázi by se na realizaci této vize měly podílet zejména projekty UNIV 2 KRAJE, Koncept a NSK2, a to jak ve svých propagačních kampaních, tak při budování vlastních informačních systémů. Propagační kampaň NSK2, stejně jako kampaně zmíněných projektů, proběhne v režii firmy Mathers Communication, vítěze výběrového řízení.

Pro tvorbu standardů a věcně spřízněné aktivity je základním návodným materiálem Metodika naplňování NSK, která byla připravována v průběhu roku 2009 a vydána zkráj roku 2010. Během roku 2010 byla obohacena o několik metodických listů, které nově nebo důkladněji řešily např. model uplatňovaných kompetencí, možnost využití testů při kvalifikačních zkouškách aj.

V projektu NSK2 bylo od počátku nastaveno cyklické řízení jeho procesů (PDCA) věcně i časově vymezených v tzv. logickém rámci projektu.

Výsledky projektu k 31. 12. 2010

	MMR	MZE	MPO	MV	MŠMT	MD	Celkem
Počet dílčích kvalifikací v gesci	28	76	115	2	5	9	235
Počet autorizovaných osob	85	69	59	70	5	0	288
Počet autorizací DK	571	305	449	123	10	0	1 458
Počet realizovaných zkoušek	402	58	286	4 645	11	0	5 402

Více na www.nuov.cz/nsk2

Metodika II – Podpora růstu kvality učiteléské profese

V rámci projektu, který přímo navazuje na projekt Metodika, je vytvořeno prostředí na Metodickém portále www.rvp.cz pro podporu učitelů v oblasti metodiky a didaktiky učení, pro rozvoj učících se komunit a prostor pro efektivní vzdělávání. Výstupem projektu Metodika II je portál [rvp.cz](http://www.rvp.cz), který má tyto moduly: Články, Digitální učební materiály (DUM), Odkazy, Wiki, Diskuse, Digifolio a Blogy. Na rozdíl od předcházejícího projektu, dává Metodika II možnost využívat všechny moduly také učitelům středních odborných škol, kteří zde mohou také zveřejňovat vlastní příspěvky.

Portál [rvp.cz](http://www.rvp.cz) umožňuje učitelům bezplatně využívat veškeré materiály podporující zavádění školních vzdělávacích programů do všech typů škol. Publikované materiály prošly recenzním řízením, mají tedy garantovaný obsah a jsou tříděny podle různých kritérií (např. očekávaných výstupů). V komunitní části vznikl komunikační prostor pro sdílení zkušeností a výměnu názorů učitelů a ve vzdělávací části jsou učitelům k dispozici e-learningové kurzy, které budou navázány na uveřejněné materiály a přispějí tak k dalšímu vzdělávání pedagogů.

V roce 2010 byla denní návštěvnost Metodického portálu 8 000 jedinečných denních návštěv, přičemž ještě na jaře roku 2010 to bylo jen 6 500. Na Metodický portál je již zaregistrováno 8 300 uživatelů (učitelů), publikováno bylo cca 10 000 garantovaných materiálů vytvořených převážně učiteli z praxe. Mimo to učitelé spoluvytvářejí obsah v komunitních (negarantovaných) částech portálu (pedagogická wiki, Blog a Digifolio), kde bylo publikováno celkem dalších 4 000 materiálů. Učitelé diskutovali v moderovaném diskusním fóru, kde bylo na 13 000 diskusních příspěvků v 1 800 tématech.

Další projekty realizované v národním ústavu odborného vzdělávání	55
Přehled tuzemských a zahraničních institucí, s nimiž NÚOV spolupracoval	58

Další projekty realizované v Národním ústavu odborného vzdělávání

Mezinárodní projekty NÚOV

(Program celoživotního učení Evropské komise – LLP)

DISCO II

European Dictionary of Skills and Competences II

Navazuje na projekt DISCO, který vytvářel mnohojazyčný slovník kompetencí a dovedností používaných pro popis jednotlivých povolání. On-line slovník překládá kompetence do češtiny, němčiny, angličtiny, francouzštiny, litevštiny, švédštiny a maďarštiny. DISCO II se tentokrát zaměřuje na sektory zdravotnictví a sociálních služeb, ochranu životního prostředí a informační technologie. Výsledkem by mělo být rozšíření slovníku kompetencí tak, aby byly kompatibilní s terminologií ECVET a EQF. Terminologie bude navíc přeložena do dalších tří evropských jazyků (italština, španělština a slovenština). V průběhu projektu bude také inovována webová stránka, která uživatelům nabídne další funkce, například bližší propojení slovníku DISCO s Europass–dodatkem k osvědčení. Nositelem projektu je rakouská 3s. Projekt byl zahájen 1. 11. 2010 a potrvá do 31. 12. 2012.

CREDCHEM

Vývoj a přezkoušení transferu kreditů ke zlepšení mobility v chemickém sektoru

Tento mezinárodní projekt je zaměřený na testování možnosti přenosu kreditů odborného vzdělávání (ECVET) v Evropě v oblasti chemie. Projekt je založen na realizaci učitelských a studentských mobilit, které by měly prohloubit dialog a mezinárodní spolupráci při tvorbě jednotek učení. Jednotky by měly sloužit jako základní stavební kameny budoucích mezinárodních kvalifikací, které budou přenositelné mezi jednotlivými státy. Projekt CREDCHEM klade důraz především na osobní kontakt a vzájemné setkávání pedagogů chemických škol, což je přístup, který by měl garantovat maximální využitelnost výsledků projektu i po jeho skončení. Hlavním koordinátorem projektu je německý BIBB.

RECOMFOR

Projekt je zaměřený na testování možnosti přenosu kreditů odborného vzdělávání (ECVET) v oblasti mezinárodního obchodu. Jeho cílem je vybudování evropské sítě, v rámci které bude možné provádět mobility žáků mezi jednotlivými zúčastněnými školami a přidruženými podniky. V rámci projektu je kladen důraz na kvalitní přípravu učebních/tréninkových plánů, které korespondují s jednotlivými systémy odborného vzdělávání v účastnických zemích a zároveň respektují principy ECVET. Aktivity zahájené projektem budou po jeho ukončení pokračovat pod hlavičkou NETINVET – asociace, která sdružuje školy partnerských zemí a profesní organizace, podílející se na mobilitě žáků mezi partnerskými zeměmi.

Mobility pro ECVET

NÚOV získal grant na mobilitní projekt Mobility pro ECVET v rámci programu Leonardo da Vinci (LdV). Mobility úspěšně proběhly v září a říjnu 2010 a účastnili se jich žáci dvou partnerských obchodních akademií. Během mobilit byly testovány nástroje vytvořené v projektu RECOMFOR a přispěly tak k propojení teoretických výsledků projektu s praxí a k dalším diskusím o budoucích možnostech mobilit v odborném vzdělávání.

EQF – Ref

EQF Referencing process - Examples and proposals

Hlavním cílem bylo umožnit komunikaci a výměnu zkušeností mezi partnerskými zeměmi v oblasti přiřazování úrovní kvalifikací k EQF a identifikovat tak příklady „dobré praxe“ a jejich postupy. Za tímto účelem partnerské země vytvořily národní studii popisující dosažené i plánované kroky v přiřazování k EQF. Národní studie byly analyzovány, srovnávány a vyhodnoceny. Na základě zkušeností a příkladů byla navržena struktura pro národní zprávu o přiřazování, jejíž vytvoření je jedním z referenčních kritérií poradní skupiny EQF a je platné pro všechny země EU. Během projektu také proběhly semináře s účastí různých aktérů v oblasti procesu přiřazování, což iniciovalo a urychlilo jednání o budoucí podobě procesu.

NCP-VET-CO

Cooperation Network Between NCPs

Jedná se o projekt partnerství, jehož cílem je podpora vytvoření fungující sítě Národních koordinačních center. Během projektu si partneři vyměňují materiály a zkušenosti napomáhající metodologii přiřazování kvalifikací k EQF. Celkem se uskuteční 5 dvoudenních setkání s různými tématy. Nositelem projektu je KUTSEKODA (Národní kvalifikační úřad), Estonsko.

NCP – EQF

Aktivity národních koordinačních center EQF směřující k implementaci EQF na národní úrovni

V závěru roku 2009 oslovila Evropská Komise zástupce členských zemí s nabídkou možnosti podat grantovou žádost o podporu aktivit souvisejících s implementací EQF na národní úrovni. Podání žádosti bylo podmíněno tím, že předkládající organizace (NÚOV) je Národním koordinačním střediskem pro EQF (NCP). To se podařilo vyjednat a grant byl poté schválen. Projekt byl zahájen k 1. 5. 2010 a bude realizován do 30. 4. 2011. Má 8 aktivit zaměřených na implementaci EQF na národní úrovni: metodologie procesu přiřazování v počátečním vzdělávání, analýzy požadavků na uvedení úrovně EQF ve všech dokumentech o získaném vzdělání, zajištění kvality v počátečním a vysokoškolském vzdělávání, vytvoření vazeb v procesu přiřazování mezi oblastmi počátečního vzdělávání, spolupráce s aktéry na trhu práce, vytvoření první verze zprávy o procesu přiřazování národního rámce kvalifikací k EQF v ČR, diseminace. Veškeré aktivity jsou založené na spolupráci NCP s širokou řadou odborníků z různých oborů vzdělávání a trhu práce, diskusích mezi ministerstvy, asociacemi a vzdělávacími institucemi.

Individuální projekty ostatní

(v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost)

Evropské jazykové portfolio v praxi

Cílem projektu, jehož realizace byla zahájena k 1. 1. 2010, je vytvořit elektronické multimediální verze Evropského jazykového portfolio (EJP), podpořit, rozšířit a systematicky propagovat jejich používání a motivovat žáky a učitele k začlenění EJP do výuky. Součástí projektu je zajištění zpětné vazby o využívání EJP. Hlavním koordinátorem projektu je Krajské centrum vzdělávání a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Plzeň. NÚOV je v pozici partnera.

Přehled tuzemských a zahraničních institucí, s nimiž NÚOV spolupracoval

Vzhledem k povaze řešených úkolů je rozhodujícím prvkem všech činností spolupráce s řadou partnerů, neustálá komunikace s nimi a vnímání jejich potřeb. To vše se soustavně promítá do způsobu řešení jednotlivých úkolů a především do podoby výstupů.

Hlavními partnery jsou:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Ve spolupráci s ním zpracovává NÚOV koncepční a strategické dokumenty z oblasti odborného vzdělávání (např. Akční plán na podporu OV). Ústav ve spolupráci s ministerstvem formuluje zásady kurikulární politiky a připravuje pro ministerstvo celostátně platné kurikulární dokumenty z oblasti odborného vzdělávání (rámcové vzdělávací programy). Ústav také poskytuje ministerstvu expertní podporu v záležitostech týkajících se počátečního a dalšího odborného vzdělávání, souvisejících s členstvím ČR v EU.

Ministerstvo práce a sociálních věcí: NÚOV s ním spolupracuje ve všech záležitostech týkajících se potřeb i fungování trhu práce se zvláštním důrazem na vývoj struktury kvalifikací a na problematiku přechodu mládeže ze školy do zaměstnání. Ústav s ministerstvem spolupracuje i v metodické oblasti při pravidelném sledování vývoje nezaměstnanosti a vzdělanosti a oborové struktury nezaměstnaných. Součástí je i spolupráce s úřady práce a s informačními a poradenskými středisky při úřadech práce.

Další ministerstva: Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo financí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo zemědělství aj. Ústav s nimi spolupracuje v řadě oblastí, které plynou z vymezení kompetencí jednotlivých ministerstev. Jedná se např. o spolupráci při tvorbě kurikulárních dokumentů ve specifických oblastech (MZ), vzdělávání pracovníků veřejné správy (MV), sledování vývoje ekonomiky a trhu práce (MPO) apod.

Kraje: Ústav spolupracuje s kraji při rozpracování koncepčních a strategických záměrů na úroveň regionů (např. zpracování dlouhodobých záměrů a výročních zpráv), poskytuje jim expertní služby a metodickou pomoc při kurikulární reformě, stejně jako informační servis k uplatnění absolventů škol na trhu práce.

Český statistický úřad: NÚOV s ním spolupracuje především v metodické oblasti, např. pokud jde o klasifikaci stupňů a oborů vzdělání. ČSÚ je zároveň významným zdrojem dat a informací, zejména z oblasti trhu práce.

Představitelé zaměstnavatelů a dalších sociálních partnerů: Ústav s nimi konzultuje koncepční a strategické otázky rozvoje odborného vzdělávání, včetně kurikulárních dokumentů, zjišťuje stanoviska partnerů k vývoji zaměstnanosti, profesních struktur a kvalifikačních požadavků.

V těchto oblastech ústav spolupracuje zejména s partnery, jako jsou:

- o profesní svazy (Svaz průmyslu a dopravy aj.);
- o Hospodářská komora ČR;
- o Agrární komora ČR;
- o Potravinářská komora ČR;
- o Unie zaměstnavatelských svazů;
- o Českomoravská konfederace odborových svazů;
- o vybrané podniky.

Školy a učitelé: NÚOV s nimi spolupracuje při tvorbě a úpravě kurikulárních dokumentů, poskytuje školám metodickou a poradenskou podporu při zavádění školních vzdělávacích programů a informační podporu pro kariérové poradenství. Ve spolupráci s dalšími partnery (MŠMT, PC Praha) se NÚOV podílí na dalším vzdělávání učitelů odborných škol v oblasti jejich přípravy na tvorbu a implementaci kurikulárních dokumentů.

Česká školní inspekce: Ústav s ní spolupracuje především v otázkách evaluace odborného vzdělávání.

Instituce zabývající se odborným vzděláváním, celoživotním učením, DV PP a trhem práce: NÚOV s nimi průběžně koordinuje svou činnost, případně spolupracuje na řešení konkrétních úkolů a projektů. Jedná se o instituce v působnosti resortu školství i mimoresortní (např. NVF), ale také o nestátní subjekty, které se podílejí na řešení otázek se vztahem k odbornému vzdělávání.

Zahraníční partneři: Ústav s nimi soustavně buduje kontakty, průběžně si s nimi vyměňuje informace a spolupracuje na řešení společných projektů. Jedná se zejména o následující formy spolupráce:

- o spolupráce s mezinárodními organizacemi: Ústav plní roli koordinátora spolupráce ČR s evropskou organizací CEDEFOP a zastupuje ČR v poradním sboru ETF. Má také dlouholetou spolupráci s OECD v oblasti školství a vzdělávání a aktivně se zapojuje do celoevropských aktivit, které mají vztah k odbornému vzdělávání.
- o bilaterální spolupráce, v jejímž rámci ústav udržuje pracovní kontakty s řadou institucí, které se zabývají odborným vzděláváním v zemích EU (např. Spolkový ústav odborného vzdělávání – BIBB v Německu, NVQ v Anglii, Národní úřad pro kvalifikace v Irsku, maďarský Národní ústav odborného vzdělávání – NIVE, slovenský ŠIOV, slovinské Centrum odborné přípravy v Lublani aj.) i mimo ni.

